

KOSÁR
7. évfolyam 9. szám
2010. szeptember

KOSÁR

A fogyasztók magazinja

**KONZERVTESZT
GYÖTRŐ KÓSTOLÓ**

9

**ÁRKÖRKÉP ÉS
BOLTI SAJÁT MÁRKÁK**

15

**AKCIÓS RUHÁK,
CSORBULÓ JOGOK**

20

**KISVASÚTKÖRKÉP
MÁTRA, BÖRZSÖNY...**

28

MOBILKAVALKÁD 15 MINDENTUDÓ MOBILTELEFON TESZTELTÜNK

MOBILCSAPDÁK HŰSÉGNYILATKOZAT, ROAMING, EMELTDÍJAS SMS

TESZT ÉS TIPP

- 4** **A bőség zavara**
Mindentudó mobiltelefonok
- 9** **Konzerváltunk és kűszködtünk**
Konzerv készételek
- 12** **Jóízű nosztalgia**
Kisvendéglők

JÓ TUDNI

- 8** **Hűségnyilatkozattól a hívásrészletezőig**
Mobilcsapdák

NAGYÍTÓ

- 14** **Milyen ellátás jár, ha késik a repülő?**
A járatkésésekről
- 15** **Márkák áruhában**
Élelmiszerár-körkép és sajátmárkás termékek
- 18** **Veszélyes tisztaság?**
Háztartási tisztítószeres és gyermekbiztos csomagolás

ÉLETMÓD

- 20** **(Le)értékelünk**
Árleszállítás a ruhaboltokban
- 24** **Moxa, szike, homeopátia**
Teret nyelő alternatív gyógymódok

SZABADIDŐ

- 26** **Aktívan a vénasszonyok nyarán**
Programok a természetben
- 28** **Hegyek között, völgyek között...**
Kisvasutak körképe
- 30** **Családi program többletvitaminnal**
„Szedd magad!”
ősz eleji gyümölcskörkép

BÉKÉLTETŐ TESTÜLET

- 32** **Biztosítói felelősség?**
Békéltetés Hevesben

ORSZÁGJÁRÓ

- 33** **Környezettudatos „húsrandevú”**
Véget ért az 1. Fenntartható Élelmiszerlánc Világtalálkozó

INNEN-ONNAN

- 34** **Veszélyes rúzsok, Ál-ökoszatyrok, Patikaroham**

KISEBB-NAGYOBB MOBILCSAPDÁK

8

GYERMEKBIZTOS HÁZTARTÁSI TISZTÍTÓSZERES

18

MOXA, SZIKE, HOMEOPÁTIA – ALTERNATÍV GYÓGYMÓDOK

24

„SZEDD MAGAD!” ŐSZ ELEJI GYÜMÖLCSKÖRKÉP

30

A fogyasztók magazinja

Megjelenik a hónap második csütörtökjén

KOSÁR

Kiadja az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület
1012 Budapest, Logodi utca 22–24. Telefon: 311-1830.

Felelős kiadó: **Dietz Gusztávné dr.** elnök
Szerkesztőség: 1012 Bp., Logodi utca 22–24.
Telefon: (06-1) 392-5285
E-mail: kosar@ofe.hu

Főszerkesztő: **Szép Gábor**
Olvasószerkesztő: **Újlaki-Vázt László**
Tervezőszerkesztő: **Kozma Péter** - NovaProducts Kft.
Fotó: **Aknay Csaba**
Teszt szerkesztő: **Hacsek Tamás**
Szerkesztőségi titkár: **Schmidek Veronika**
Nyomdai munkák: **FOLIUM Nyomda, Budapest**

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága.
1088 Budapest, Orczy tér 1.

Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél,
e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu
Faxon: 303-3440. További információ: 06-80/444-444.
Előfizethető továbbá a szerkesztőségben, a honlapunkon:
www.kosarmagazin.hu vagy e-mailben: kosar@ofe.hu

A kiadó Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület a Kosár reklámmentes fogyasztói magazint nonprofit pályázati támogatással hívta életre. A lap bevételeit kizárólag fogyasztói tájékoztatásra fordítja.

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiatitkárja az
»OBSERVER« 1084 Budapest, Auróra u. 11.
BUDAPEST MÉDIATITKÁRI KFT. Tel.: 303-4736, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
<http://www.observer.hu>

A Kosár Magazin megjelenését a Szociális és Munkaügyi Minisztérium pályázati támogatása teszi lehetővé.

ISSN 1786-3457

Megújul-e idehaza a fogyasztóvédelem?

A III. középtávú fogyasztóvédelmi politika célul tűzte ki a fogyasztóvédelem társadalmatiságát, szerepet szánva e folyamatban a korszerű, hatékony jogi szabályozásnak, a hatóságok következetes, szigorú fellépésének, a fogyasztóvédelemmel foglalkozó civil szervezetek oktató, tájékoztató, érdekképviseleti munkája fejlesztésének és az egyre tudatosabbá váló fogyasztói érdekvégyesítésnek. Meddig jutottunk? Nézőpont kérdése is – ám bizonyosan nem addig, ameddig eljuthattunk volna.

A kormány – a fogyasztóvédelemért felelős vezetők nyilatkozataiból megismerhető – tervei szerint a fogyasztóvédelem európai szemléletű átalakítása érdekében szükséges a feladatok újragondolása, a védelem rendszerének meghatározása, egyfajta vállalkozóbarát szakmapolitikai szemlélet kialakítása. Azzal, hogy mindezek hatékonyan járulhatnak hozzá a fogyasztók tájékoztatási kötelezettségének, a kiszámítható jogi környezet fenntartásának, a hatékony ellenőrzési rendszer fejlesztésének, az oktatás-képzés bővítésének, színvonalának emelésének megoldásához, alapjában véve egyetértek. Pozitív várakozással tölt el, hogy a fogyasztóvédelem irányítása visszakерült természetes közegéhez, a gazdaság irányításához, állandó bizottság lett a fogyasztóvédelmi parlamenti bizottság, és így nagyobb figyelem irányulhat a fogyasztóvédelmi politika alakítására. A három legfontosabb állami szereplő – a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete és a Gazdasági Versenyhivatal összehangolt fellépése pedig jelentősen jobb védelmet nyújthat a fogyasztók nagyobb csoportjainak. Részletes kifejtés nélkül megfogalmazódik többnyire az is, hogy a hatósági

szerepvállalás mellett szükség van az önálló civil kapcsolati irodák működésére, és a fogyasztói elégedettség növelése nem nélkülözheti a folyamatos és érdemi párbeszédet a fogyasztóvédelem állami és civil szereplői között. Konkrétabb kifejtés többnyire nem hangzik el. A párbeszéd jórészt várat magára, s ha létezik is, nem terjed ki a fogyasztóvédelemmel foglalkozó nagyobb civil szervezetekre. Miközben napok alatt fontos kérdésekben születnek a jövőre nézve irányadó döntések, megállapítások, a civil szervezetek találgatnak, értelmezik, bírálják, félik az elégtelen információkból felépített képet. Mindennek az okát abban is keresni kell, hogy több év toporgása után sem sikerült megoldani: ne kevesek – gyakran személyes – érdekét, hanem a többség közös célját, törekvését szolgálja a civil fogyasztóvédelem. A civil fogyasztóvédelmi szervezetek összefogása az egyik legfontosabb feltétele a hatékonyabb fogyasztóvédelemnek. Ebben nem mindenki ért velem egyet, mert csak azokkal szeretné a közös tótát felosztani, akikkel minél nagyobb szeleteket hasíthat ki magának a lehető legnagyobb tortából.

Az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület elnökeként már csak ezért is fontosnak tartom az Országgyűlés Fogyasztóvédelmi Bizottsága elnökének közelmúltban tett nyilatkozatát. „A fogyasztóvédelmet nem tekintjük pártpolitikai viták terepének, s munkánk során arra törekszünk, hogy minden jobbító szándékú kezdeményezésnek fórumot biztosítsunk.” A Kosár Magazin kiadójaként pedig reményt kelt bennem, hogy örömmel vesz, rendkívül hasznosnak tart minden olyan kiadványt – legyen szó újságról, broszúráról vagy könyvről –, amely segíti

a fogyasztókat a tájékozódásban, s tudatosítja: a fogyasztóvédelem az a terület, amely a mindennapokban egyaránt fontos mindenkinek, és a sikeres fogyasztóvédelem egyik pillére a fogyasztó. Mégpedig a tájékozott, megfontolt fogyasztó, aki körültekintően mérlegel, mielőtt „üzletet köt”, ismeri döntése következményeit, és tisztában van jogaival. Az ilyen fogyasztó kevésbé kiszolgáltatott, ritkábban hoz rossz döntést. Másként fogalmazva, a legjobb fogyasztóvédő a tudatos fogyasztó. A kormány fogyasztóvédelmi politikája szerint a másik pillér a felkészült, tudatos, tisztességes vállalkozó. Hitem szerint mindkettőért sokat tehetnek a fogyasztók civil fogyasztóvédelmi szerveződései.

Dietz Gusztávné dr.

Keresse a Kosár magazint az interneten!

- naponta új hírek, érdekességek;
- hasznos tippek online olvasóinknak (élelmiszer-vásárlástól az utazáson keresztül pénzügyeinkig);
- önálló, csak honlapunkon olvasható cikkek;
- még több tesztelt termék;
- online archívum előfizetőinknek;
- hasznos fogyasztóvédelmi linkek.

A honlap előfizetés előnyei:

- gyors, kényelmes;
- még több információt nyújt.

Ha fogyasztói problémája, kérdése van, gyorsan és egyszerűen kapcsolatba léphet velünk internetes oldalunkon keresztül.

Keressen minket, írjon nekünk!

www.kosarmagazin.hu

Mobildzsungel: a bőség zavara

Mindentudó mobiltelefonok tesztje

Az egyik elektronikai multi idén májusban, nagy hírverés közepette piacra dobott egy forradalmian újnak mondott típusú, sok más mellett mobiltelefonnak is használható készüléket. Eltelt azután nem egészen két hónap, és az eladási adatok vártnál kedvezőtlenebb alakulása miatt a cég már be is jelentette, hogy a típus gyártását befejezik, a megmaradt készleteket kivonják Európából és Észak-Amerikából. Hova ez a nagy sietség, miért a kapkodás? Erre keressük a választ, a nemzetközi teszt tanulságait segítségül hívva.

Az ICRT nemzetközi fogyasztóvédelmi tesztelő szervezet adatbázisa csaknem 800, egyaránt mobiltelefonnak nevezett készülék tesztadatait tartalmazza. Egyes márkákból az elmúlt 4-5 éves időszakban akár 30-40 típust is teszteltek, amelyek tudása széles skálán mozog. Olyan készüléket szinte már sehol sem forgalmaznak (legfeljebb olcsó szóróajándékként), amellyel csak telefonálni és sms-ezni lehet. Számos járulékos funkció mellett három fő vonala van a mobiltelefonok „extra” szolgáltatásainak:

- álló és/vagy mozgóképes kamera, képkezelés, mms küldés/fogadás;
- zene- és médiafájlok betöltése, tárolása, lejátszása, szerkesztése;
- web- és wap-böngészés, e-mailezés, szöveg- és táblázatszerkesztés.

Az ICRT rendszerében aszerint vannak csoportosítva a mobilok, hogy ezek közül melyekre alkalmasak. Megfigyelhető, hogy az egyes gyártók igyekeznek egy-egy fejlesztést új kategóriaként megjeleníteni, de a különböző címkek (okostelefon, kommunikátor, PDA, MDA stb.) voltaképpen ha-

sonló dolgokra utalnak. A Kosár magazin jelen tesztjébe a következők szerint válogattunk: a tesztelésben érintett gyártók mindegyikétől egy-egy olyan készülék szerepel, amely médiafájlok és internet kezelésére alkalmas, kamerával rendelkezik, valamint 2010 folyamán forgalomban volt. Bár, hogy a változások mennyire rohamosak, jól mutatja, hogy a 2008-ban piacra került

T-Mobile MDA Compact IV telefonhoz a 2010. augusztusi adatgyűjtéskor már nem lehetett érvényes vételárát találni (a „mihez képest?” okán hagytuk meg a táblázatban mégis, mert egy, a magyar piacon viszonylag gyakori készülékről van szó).

Mindent egyben

A tesztünkben szereplő készülékek közös tulajdonsága, hogy a hardver és szoftver adta lehetőségek maximális kihasználásával szinte minden olyan eszközt a zsebünkbe kívánunk tenni, amelyknél ez egyáltalán lehetséges. Nem

biztos persze, hogy ez a zsebméret-határ minden esetben az optimális megoldás. Nívós televíziózásra például nem igazán szerencsés a néhány hüvelyknyi képátmérő, pláne a HD korszak elvárásaihoz képest. A webböngészés (olvasás) is akadályokba ütközik, hiszen olvasható betűméretnél viszonylag kicsi az egyszerre látható felület, miközben a webdesignerek a látványos, egész látóterünket kitöltő hatásokat részesítik előnyben. Az is zavaró lehet, hogy a számológépek szokásos számkiosztása éppen fordított a telefonokéhoz képest.

Míndezen azonban nem akadályozza meg, hogy a „mindentudó” telefonok fejlesztői egy készülék keretein belül a

kezünkbe-zsebünkbe adjanak telefont (telefonkönyvestül), névjegyartót, órát, stoppert, ébresztőt, noteszt, határidőnaplót, számológépet, rádiót, televíziót, zenelejátszót, diktafont, kamerát, játékonzolt, valamint egy kisebb számítógép is (természetesen az internet adta lehetőségekkel).

Nem könnyű válaszolni arra a kérdésre, hogy a mobiltelefon hajdani kitalálói érezték-e az integrált fejlődés ilyen irányát, miközben a mind könnyebb hordozhatóság érdekében igyekeztek az egyre kisebb méretek felé. Mint ahogyan arról sem tudunk, hogy az eredeti gondolatban benne volt-e, hogy a mobiltelefon bizonyos esetekben még a pénztárcát is feleslegessé teszi a zsebünkben.

Bár az összmínősítések nem mutatnak jelentős szóródást, mégis, a jól ismert piacvezető márkák egy kicsivel megelőzik vetélytársaikat.

A mobiltelefon mint üzleti szereplő

Nagyon ki van ez találva! A mobiltelefonok gyártói, forgalmazói erős üzleti szimbiózisban élnek a telefontársaságokkal. Nem csak abban nyilvánul ez meg, hogy egyes készülékek nem márkafüggőek, azaz csak megadott szolgáltató SIM-kártyájával működnek, hanem abban is, hogy a telefon árát és a szolgáltatás díjait a marketingszempontok (végső soron az üzleti érdek, a profitmaximalizálás) érdekében össze lehet hangolni. A magasabb havidíj vagy percdíj kompenzálja a csaknem vagy teljesen ingyen adott készüléket, viszont a márkafüggetlen (drágább) telefonhoz is lehet szolgáltatást kínálni. Nem kevesen lehetünk, akikre tukmáltak már egy ezresért SIM-kártyát, pedig csak új telefont akartunk a régi, megszokott számmal.

De nem csak maguk a telefonos cégek húznak bevételt e tipikusan 21. századi technikai eszközökből. A mobiltelefon az

utóbbi évtized folyamán fokozatosan, de biztosan fizetési technikává is avanszált. Ott termett a pénztárca és a bankkártya/hitelkártya mellett, azaz a mobil-egyenleg folyószámlaként is felfogható. A telefontársasággal sms-alapú fizetésre szerződött vállalkozások (bankok, közlekedési és parkolási cégek, online kereskedők stb.) biztonságos és gyors módját kapják így bevételeik realizálásának, de mi tagadás, cserébe az egyszerű autós is megúszhatja maréknyi aprópénz egyenkénti bedobását az automatába...

Mi a foglalkozása egy polihisztnak?

Ha egy technikai berendezés ilyen sokrétű célra készül, bizony a különböző szempontok súlyát megállapítani sem egyszerű. Ez egyaránt vonatkozik a készülék tervezésére, majd gyártására, de a minőség ellenőrzésére és a tesztelésre is. Melyik a jobb telefon? Amelyik az összes fő funkcióban átlagosan jól teljesít, vagy amelyiknek van valamilyen különleges erőssége (pl. kiugró hangminőség, gyorsabb letöltés, nagyobb kijelző vagy akár kisebb össztömeg)?

Az ICRT értékelési módszere ezúttal eléggé egyedi. Az alapfeltételezés az, hogy amikor valaki ilyen összetettségű mobiltelefonok közül választ, preferál valamilyen fő funkciót. Magában a telefonálás funkcióban viszonylag kevés a kiugrási lehetőség, annak minősége és lehetőségei inkább a távközlési szolgáltatót jellemzik. Azok a készülékek kaptak tehát némi, magából a számítási módszerből keletkező hátszelet, amelyeknek valamely kiemelkedő tulajdonsága egyszerre mind karaktert is adott. A tesztben tehát ezúttal a szokásosnál több volt a súlyok és határoló feltételek száma és szerepe. Mondhatnánk, hogy ez vitatható módszer, de itt kell

Teszt és tipp

A mobiltelefon története

1922-ből ismert egy némafilm (Eve's Wireless) a lehetséges első mobilról (<http://www.britishpathe.com/record.php?id=26165>), de azt nem tudhatjuk, hogy valóban működött-e a készülék, vagy csak verne-i jellegű, később megvalósult fikcióról volt szó.

Az igazolható mobiltechnológia a Motorola autós rádiójával kezdődött 1930-ban. A fejlődés kezdeti iránya – a készülékek tömege nem tette ésszerűvé a valódi hordozhatóságot – még az autóba szerelhető rádió adóvevők felé mutatott. A '40-es és '50-es években a rádiótechnológiai fejlesztésekből számos egyéb termék is született: személyhívók, nagy teljesítményű adóvevők. Az adóvevő és a telefon között a fő különbség – mindmáig – a kiszolgáló hálózatban rejlik. Az egyéni rádiózás technikai sporttá, a mobiltelefon pedig hatalmas üzletté fejlődött.

1956-ban az Ericsson vezette be a világ első automata rádiótelefonrendszerét. Az első felhasználói készülékek 40 kg-ot nyomtak. A 60-as évek második felében a Motorola egy új eszközt kezdett fejleszteni – a hordozható telefont. A fejlesztés másfél évtized alatt érte el a kívánt célt: 1983-ban került piacra a DynaTAC 8000X. Mintegy 1 kilogrammot nyomott, mérete 33x4,5x9 cm volt, egyórányi beszélgetési és 8 óra készenléti időt kínált. Viszonylag sokan lelkesedtek az ötletért, hogy 4 ezer USA dollárba kerülő hordozható telefonjuk segítségével bárhol – épületeken és járműveken kívül is – elérhetővé váljanak.

1987-ben 15 telefontársaság megállapodást írt alá, hogy mobil telefonálásra alkalmas hálózatokat építsenek ki, a Global System for Mobile (GSM) Communications szabvány alapján. Innentől kezdődik a rohamos, világméretű fejlődés. Becslések szerint ma a világon használt SIM-kártyák száma jóval meghaladja a 3 milliárdot! Magyarországon az első mobilhálózat (Wetel 0660) 1990-ben indult el a 450 MHz-es sávban, eleinte ötjegyű telefonszámokkal.

Típus	NOKIA X6 16GB	APPLE iPhone 3G S 32 GB	SONY ERICSSON U51 Vivaz	SAMSUNG GT-S6500 Wave	BLACKBERRY 9520 Storm 2	LG E9880 Mini	HTC Desire	MOTOROLA Milestone
FELSZERELTSÉG								
Készülék tömege [g]	123	137	97	117	159	103	137	170
Belső memória [MB]	16.000	32.768	75	2.000	2.000	–	576	133
Micro-SD memóriakártya [MB]	–	–	8.192	1.024	–	8.192	4.096	8.192
USB csatlakozó típusa	Mikro	–	Mikro	Mikro	Mikro	Mikro	Mikro	Mikro
Jack csatlakozó [mm]	3,5	–	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Operációs rendszer	Symbian 5th edition	iPhone OS 3.0	Symbian 5th edition	Bada 1.0	egyedi	egyedi	Android 2.1	Android 2.0
GSM frekvenciák száma	4	4	4	4	4	4	4	4
AKKUMULÁTOROK								
Átl. beszélgetési idő [óra]	8,2	8,3	7,5	10,4	6,0	5,5	6,8	7,3
Átl. készenléti idő [óra]	374	201	374	369	189	194	223	275
Töltési idő [perc]	110	150	150	190	120	165	165	100
TARTÓSSÁG								
Ütésállóság	++	++	++	++	++	++	++	++
Vízállóság	+	+	+	+	+	+	+	+
Kijelző védelme	++	++	–	++	++	0	++	++
Hordozhatóság	+	+	++	++	+	++	+	+
Tartósság értékelése	4,9	4,7	3,9	4,6	4,7	4,0	4,5	4,5
TELEFONÁLÁS ÉS SMS								
Telefonálás hangminősége	++	0	++	++	+	+	+	+
SMS fogadása	++	+	++	0	+	++	–	–
SMS írása	++	++	+	+	+	++	+	+
SMS olvasása	++	0	++	+	++	+	0	0
Telefonálás és SMS értékelése	4,1	3,9	4,0	4,0	3,8	4,0	3,7	3,6
HANGLEJÁTSZÁS								
FM rádió	+	–	+	+	–	+	+	–
MP3 lejátszása	+	+	+	+	+	+	+	+
Hangfelvétel minősége	+	+	0	0	+	0	+	+
Hanglejátszás minősége	+	0	+	+	0	+	+	+
Hanglejátszás értékelése	4,5	4,2	4,0	4,3	4,2	4,0	4,2	4,3
KAMERA ÉS KÉPKEZELÉS								
Kamera indítása	++	+	+	0	+	++	0	0
Képminőség nappali fényben	+	0	+	+	+	+	+	+
Képminőség beltéri fényben	+	–	+	0	0	+	0	+
Képek fogadása, mentése	+	+	0	+	++	+	+	0
Képtávitel számítógépre	0	0	+	+	++	++	+	+
Képezelés értékelése	3,9	3,7	3,9	3,7	3,7	3,1	3,5	3,8
INTERNETEZÉS								
HTML böngésző és WAP/xHTML böngésző	+/+	+/+	+/+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
Weboldalak navigálása	+	++	+	+	+	–	++	++
Webmegjelenítés minősége	0	+	0	0	0	0	+	+
E-mailek fogadása/olvasása	++/+	+;++	++/-	+/+	0/+	+/+	+/+	0/-
E-mailek írása	+	+	+	++	+	+	++	++
Internetezés értékelése	3,6	3,9	3,1	3,9	3,4	3,3	3,8	3,3
ÖSSZESÍTETT TESZTEREDMÉNY	4,04 jó	3,91 jó	3,88 jó	3,87 jó	3,80 jó	3,76 jó	3,65 jó	3,57 jó
Fellelhető fogy. ár [Ft, 2010. aug.]	74.000	176.000	77.900	77.900	128.600	67.200	122.400	95.900

Ahol más mértékegység nem szerepel, ott az ICRT minősítési jelölései és értékei szerepelnek, melyek jelentése: 5,5-4,6 (++) = kiváló; 4,5-3,6 (+) = jó; 3,5-2,6 (o) = közepes; 2,5-1,6 (–) = gyenge; 1,5-0,5 (–) = nem megfelelő. Funkciók megléte: + = van; – = nincs; n. a. = nincs adat.

Táblázatunk a részletes teszt legfontosabb elemeit tartalmazza, az összpontszám a teljes teszt minden adatának figyelembe vételével került kiszámításra.

PALM Pre	GOOGLE Nexus One	T-MOBILE MDA Compact IV	GARMIN ASUS nívifone M10	ZTE Bluett II	TWIN HUAWEL A1	ACER Liquid S100
135	134	101	144	141	133	133
8.000	189	4.096	4.000	256	190	256
–	4.096	–	–	4.096	2.048	2.048
Mikro	Mikro	Mini	Mikro	Mini	Mikro	Mini
3,5	3,5	–	3,5	2,5	2,5	3,5
Palm Web OS 1.1.2	Android 2.1	Windows Mobile 6.1	Windows Mobile 6.5	Windows Mobile 6.5	Android 1.5	Android 1.6
4	4	3	4	4	3	4
6,2	6,7	4,4	8,6	7,6	7,6	6,7
291	266	180	554	318	403	186
115	155	100	180	160	200	290
++	++	++	0	++	++	–
+	+	+	+	+	+	+
0	++	0	–	–	++	++
+	+	++	+	+	+	+
3.7	4.9	4.1	2.9	3.8	4.9	4.0
++	+	+	+	+	+	0
+	–	0	0	0	–	–
++	+	+	+	++	0	+
–	0	+	+	–	0	0
3.7	3.6	3.8	3.4	3.5	3.4	2.8
–	–	+	–	+	–	–
+	+	+	+	+	+	+
+	+	+	0	+	0	0
+	0	0	0	0	0	+
3.6	4.1	2.7	4.0	2.1	3.8	3.9
–	–	+	+	+	+	0
+	+	+	+	+	0	+
+	0	+	0	0	0	0
+	0	0	0	+	0	0
0	+	0	+	+	++	+
3.5	3.5	3.2	3.3	3.2	2.8	3.4
+/-	+/-	+/+	+/-	+/+	+/-	+/-
+	++	0	++	–	++	++
+	+	0	0	–	0	0
+/+	-/0	+/+	+/+	+/0	-/0	-/-
+	+	0	+	++	+	+
3.7	3.1	3.0	3.7	3.3	3.0	3.0
3.56 jó	3.51 közepes	3.50 közepes	3.48 közepes	3.30 közepes	3.23 közepes	3.22 közepes
134.000	136.100	n.a.	119.600	56.000	58.000	88.400

utalnunk a bevezetőben említett példára. Az adott telefonból – minden tisztos előnye ellenére – éppen a karakteresség hiányzott, ezért vásárolták a vártnál jóval kevesebben. Nem lehetett megjegyezni akár a nagyobb zenetároló kapacitásáról vagy a még színesebb kijelzőről, de még csak a leggyorsabb wapolás dicsőségére sem pályázott.

A teszteredmények tanulságai

Csupán felületesen is böngészve mellékelt táblázatunkat, világosan látszik, hogy ezúttal bejött a papírforma. Bár az összműértékek nem mutatnak jelentős szóródást, mégis, a jól ismert piacvezető márkák (Nokia, Apple iPhone, Sony Ericsson, Samsung) egy kicsivel megelőzik vetélytársaikat. Ha pedig valamivel jobb, nyilván többet lehet belőlük értékesíteni, amitől az áraik is némileg kedvezőbbek lehetnek. A mobilpiaci verseny nagyon erős. Egy-egy típus, még ha esetleg egyes funkciói jobb is a többiekénél, könnyen lekerülhet a palettáról, ha az eladási mutatók nem felelnek meg a várakozásoknak. A folyamat öngerjesztő, hiszen a mohó (jól megdolgozott) piac mindig csak a legújabbat, legfejlettebbet keresi, az optimális ár/érték arány figyelembe vételével. Ez még akkor is igaz, ha adott esetben az egyén a készülékbe zsúfolt funkcióknak csak a töredékét használja. Mégis, amikor néhány hónap múlva szembejön majd vele a még újabb típusú, mobiltelefonnak is használható univerzális kigép, lehet, hogy csak azért is megvásárolja, mert a színes kijelzője 10 pixellel szélesebb az előzőnél.

Hacsek Tamás

Hűségnyilatkozattól a hívásrészletezőig

Kisebb-nagyobb mobilcsapdák

Júliusban már 11,8 millió szerződése volt a három hazai mobilszolgáltatónak. Miközben azonban a készülékeket telefonálás mellett például zeneletöltésre, tévzésre, lottó- vagy parkolójegy vételére is lehet használni, ajánlatos a műszaki paramétereken túl is odafigyelnünk néhány dologra.

Hűségnyilatkozat aláírása, emeldíjas SMS szolgáltatások igénybevétele, de akár a külföldről történő telefonálás is okozhat meglepetéseket, ha nem tájékozódunk megfelelően.

Hűségnyilatkozat

Meguntuk a régit? Semmi gond, egy forintért is hozzájuthatunk egy új készülékhez, feltéve persze, hogy akár évekre elkötelezzük magunkat az adott szolgáltatónál. Látszólag kedvező az olcsó készülék vagy alacsonyabb percdíj, ám mielőtt aláírnánk a hűségnyilatkozatot, gondoljuk át, hogy tényleg megéri-e. Ezzel ugyanis azt vállaljuk, hogy a kedvezmények fejében meghatározott ideig nem szüntetjük meg rendes felmondással az előfizetői szerződést – ha pedig mégis sor kerül erre, akkor meg kell fizetnünk a fennmaradó havi díjakat, vagy vissza kell térítenünk a kedvezmény összegét, esetleg kötbérrel tartozunk.

Emeldíjas SMS szolgáltatás

Számtalan weboldal kecsegtet csengőhang ingyenes letöltésével, nyereményrel. A nem kellően körültekintő fogyasztó könnyen belesétál a csapdába: telefonszáma megadásával emeldíjas SMS szolgáltatásra fizet elő, amelyről

csak akkor értesül, amikor kézhez kapja a telefonszámlát. Sokan nem tudják, de nem kizárólag a küldött, hanem a fogadott SMS-ért is fizetni kell ilyenkor. A darabonként több száz forintos SMS-ekből havi sok ezres számla is kikerekedhet, a szolgáltatás lemondása pedig gyakran nehézkes. Célszerű a mobilszolgáltatótól kérni az emelt díjas számok letiltását, kódolását.

Roaming (barangolás)

A mobiltelefon egyik előnye a külföldi használhatóság. Bár költségei még mindig magasabbak a belföldi díjaknál, az Európai Unió szabályozásának eredményeként évről évre csökkenő tarifákkal tudnak a fogyasztók más tagállamokban telefonálni, SMS-ezni vagy mobil internetezni (adatroaming).

A szolgáltatóknak a más EU-tagállamba utazó ügyfeleiket a határ átlépésekor SMS-üzenetben ingyenesen tájékoztatniuk kell az adott országban érvényes roamingdíjakról. Az EU területén a mobilszolgáltatók díjai nem haladhatják meg a maximált árakat. A híváskezdeményezés és a hívásfogadás felső határértéke 2010. július 1-jétől 0,39 euró, illetve 0,15 euró, ami 2011. július 1-jétől tovább csökken 0,35 euróra és 0,11 euróra. A külföldről kezdeményezett hívások 30. másodpercétől és a külföldön fogadott hívások első másodpercétől kezdve kötelező a másodperc alapú számlázás. Az adatroamingnál is csökken a megabájtonkénti díj. Elkerülendő a sokkoló számlákat, idén július 1-jétől a szolgáltatóknak be kell állítaniuk az adatroamingot használó ügyfelek számára egy limitet. Akár összegben, akár adatforgalomban határozzák meg, az alapértelmezett limit nem haladhatja meg a nettó 50 eurót – kivéve, ha a fogyasztó mást kér.

A szolgáltatóknak üzenetet kell küldeniük, amennyiben elértük a pénzügyi vagy

adatforgalmi korlát 80 százalékát. Ha nem tartunk igényt az ilyen értesítésre, akkor kérhetjük ezek küldésének megszüntetését. Amennyiben lemondtuk, később újra díjmentesen igényelhetjük a szolgáltatás visszaállítását. Ha az adatforgalom túllépi a megállapított korlátot, akkor a szolgáltatónak ezt szintén jeleznie kell, illetve tájékoztatást kell adnia arról, hogy hogyan kérhetjük a szolgáltatás folytatását, valamint meg kell adnia a határértéken felüli egységekhez kapcsolódó költségeket. Amennyiben nem válaszolunk a kézbesített értesítésnek megfelelően, haladéktalanul meg kell szüntetni a szolgáltatás nyújtását.

Szándékolatlan roaming

Az országhatár melletti területeken könnyen előfordulhat, hogy a mobiltelefon a külföldi szolgáltató hálózatára vált át. Ezt elkerülendő, érdemes telefonunkat kézi hálózatválasztásra beállítanunk.

Tételes számlamelléklet

Az előre fizetett díjú szolgáltatások kivételével a szolgáltató az előfizető részére kiállított számlához csatolt mellékletben a fizetendő díjakat külön jogszabályban meghatározott bontásban köteles feltüntetni.

Érdemes részletes számlamellékletet (hívásrészletezőt) kérni, amely magában foglalja a díj kiszámításához szükséges forgalmazási és számlázási adatokat. Mobil rádiótelefon szolgáltatás hívásrészletezője legalább a hálózaton belüli, valamint minden más telefonhálózatba irányuló hívás szolgáltatónkénti bontását tartalmazza, továbbá a beszéd és nem beszéd célú hívások díjait és a díjazási időszakokat, kedvezményeket is.

dr. Krajcsik Szilvia

Konzerváltunk és küzdöttünk

Készételek pléhdobozban

Pulykahús falatok, babgulyás kolbással, rakott káposzta, töltött paprika, chilis bab, tanyasi káposzta húsgombóccal. Jól hangzik, igaz? Tesztünkben azonban kiderül, korántsem biztos, hogy összefut a nyál a szánkban akkor is, ha mindez konzervbe zárt változatban kerül az asztalra.

Bár a nyár hivatalosan véget ért, talán a Nap még nem adja fel végleg: kirándulni, túrázni mi sem tökéletesebb, mint egy verőfényes délután a vénasszonyok nyarán. Bakancsot fel, zsákot a hátra, a zsákba pedig mehet minden, ami a túrázó korgó gyomrának enyhülést okozhat! Ha beérjük hideg étellel, elő a szendvics arzenállal, ám ha meleg ebédre vágyunk, néhány készételelt rejtő konzervdoboz primán elfér a túlélőcsomagban. Csak tüzet gyújtunk, megmelegítjük, kevergetjük és kész a főtt ebéd. Na, de milyen? Senkinek sem szeretnénk kedvét szegni e lelkesítő túraajánlat után, de annyit azért előljáróban megjegyzünk: ezek a bizonyos konzervdobozok olykor-olykor könnyfakasztó belbecsrel bírnak.

Dobozba zárt ebéd

Ifjúkori tapasztalatainkból eredendően sokunkban kifejlődött egyfajta természetes viszolygás a konzervételek iránt. Hiszen a konzervebéd nemcsak a túrázók, hanem olykor az idő, pénz és gyakorló gasztronómiai tapasztalat hiányában szenvedő, nem is minden esetben fiatal agglagények és hajdonok mindennapjainak szerves része. Bármi is az íze, a konzerv semmiképp sem lucullusi lakoma. Azt is tudjuk, hogy a változatos és egészséges étrend fő elemeit nem éppen az előre elkészített ételek képezik. Ám ha finom, egyszer-kétszer miért ne nézhetnénk a fémdoboz fenekére. Ha finom...

Általános konzervbenyomások

A Kosár tesztjei során általános tendencia, hogy találkozzunk néhány kiemelkedő, több közepes és olykor egy-egy kritikan aluli termékkel. A konzervek tesztje nem erősíti a szokásos tapasztalatot: a még megfelelő termékek listája ez esetben kissé terjedelmesebb. Az egymás után következő, gyakran bizarr illatú, meghatározhatatlan ízű, a jellemzőtől eltérő színű és gyanús bizonytalan beltartalmú minták kóstolása közben az asztal különböző szegleteiből rendszeres időközönként tört fel a sóhaj: erről lesz mit írni. A székelykáposztáról, a chilis babról, a töltött paprikáról vagy a lencsefőzelékről mindnyájunkban él egy otthonról hozott, etalonnak mondható illat és íz élmény. No persze, ne legyünk szörös szívűek! Senki sem várja el egy konzervdobozba zárt fogástól,

hogy ugyanolyan finom legyen, mintha frissen, az otthoni fakanál áldásos tevékenységének eredményeként kerülne az asztalra. De érzékszerveink illúzióinak dédelgetése érdekében azért legalább egy kicsit hasonlíthatna rá...

Kutyás gazdik számára biztosan ismerős a frissen kinyitott kutyakonzerv intenzív illata. Néhány esetben bizony az illatok hatására mi is kutyául éreztük magunkat. Amennyiben a tésztet bekötött szemmel, csupán orrunkra és izlelőbimbóinkra támaszkodva végeztük volna, nem biztos, hogy mindegyik konzervételről sikerült volna megállapítanunk, hogy milyen fogást is takar pontosan. Általános tendencia például, hogy a konzervételek szinte kivétel nélkül túl sósak. Ugyancsak jellemző, hogy a különféle ételekhez felhasznált zöldségeket túlfőzik. A túlfőzéstől a barnás színanyagok elbomlanak, helyettük inkább a pirosas szín dominál. Így lesz tehát nagyon hasonló színű, ízű és állagú a lencsefőzelék, a zöldbab vagy a töltött paprika. A lencse helyzetét tovább rontja az ecet túladagolása, miközben a legtöbb mintában túlságosan dominál a füstaroma.

Megnevezés	Tömeg [g]	Fajlagos ár [Ft/100g]	Vásárlás helye (V) Gyártó (Gy) Forgalmazó (F)	¹ Külső, szín (s=0,7)	¹ Illat (s=0,7)	¹ Állag (s=1,2)	¹ Íz (s=1,4)	² Összpontszám	³ Minősítés
Globus Lencsefőzelék kolbásszal	400	105	V: Spar F: Hamé Hungária Kft.	4,7	4,7	4,6	4,1	17,9	kiváló
Baroni Vecsési töltött káposzta húsgombóccal	400	70	V: LIDL Gy: Ferihegy Kft.	4,7	4,3	4,3	4,1	17,2	jó
Mexikói chilis bab darált marhahússal	400	87	V: Tesco Gy: Fish and Food Kft.	4,4	4,1	4,4	4,0	16,9	jó
Házias Ízek Tanyasi káposzta csülökhuással	400	130	V: Spar Gy: Szegedi Paprika Zrt.	4,1	4,3	3,9	3,6	15,5	jó
Globus Töltött paprika paradicsommártásban	400	120	V: Spar F: Hamé Hungária Kft.	4,7	4,1	3,4	3,7	15,5	jó
Tesco Sólet csipős kolbásszal	400	75	V: Tesco F: Tesco Global	3,7	3,6	3,9	3,7	14,9	közepes
Szeffi Babfőzelék házikolbásszal	420	71	V: Ráfész-Coop Zrt. Gy: Szegedi Paprika Zrt.	4,1	3,7	4,0	3,0	14,5	közepes
Házias Ízek Zöldbabfőzelék vegyes pörkölttel	400	104	V: Tesco Gy: Szegedi Paprika Zrt.	3,7	3,9	3,6	3,4	14,4	közepes
Házias Ízek Zöldséges aprópecsenye	400	137	V: Spar Gy: Szegedi Paprika Zrt.	3,4	3,6	3,4	3,3	13,6	közepes
Coop Lencsefőzelék	400	68	V: Ráfész-Coop Zrt. F: Co-op Hungary Zrt.	3,9	3,7	3,6	2,9	13,6	közepes
Tesco Töltött káposzta	400	70	V: Tesco F: Tesco Global	3,4	3,6	3,1	3,3	13,3	közepes
Házias Ízek Pulykafalatok zöldborsóval	400	119	V: Tesco Gy: Szegedi Paprika Zrt.	3,4	3,3	3,3	3,0	12,8	közepes
S Budget Babgulyás kolbásszal	400	62	V: Spar Gy: Fish and Food Kft.	3,4	3,9	3,1	2,7	12,7	közepes
Spar XXL Sólet csipős kolbásszal	520	77	V: Spar Gy: Fish and Food Kft.	3,6	3,1	3,0	3,0	12,5	közepes
Globus Babgulyás marhahússal	840	90	V: Spar F: Globus Konzervipari Zrt.	3,6	3,4	3,1	2,6	12,3	még megfelelő
Zöldborsófőzelék fasirozottal	400	80	V: Tesco Gy: Fish and Food Kft.	3,4	3,4	3,0	2,7	12,2	még megfelelő
Tesco Rakott káposzta	400	87	V: Tesco F: Tesco Global	3,6	3,4	3,1	2,3	11,9	még megfelelő
Székelykáposzta	800	89	V: Ráfész-Coop Zrt. Gy: Szegedi Paprika Zrt.	4,0	3,4	3,0	2,1	11,8	még megfelelő
Coop Töltött káposzta húsgombóccal	400	75	V: Ráfész-Coop Zrt. F: Co-op Hungary Zrt.	3,4	3,1	3,3	2,3	11,7	még megfelelő
Coop babfőzelék kolbásszal	400	73	V: Ráfész-Coop Zrt. F: Co-op Hungary Zrt.	3,0	3,0	2,7	2,7	11,3	még megfelelő
Coop Székelykáposzta	400	75	V: Ráfész-Coop Zrt. F: Co-op Hungary Zrt.	3,6	3,3	2,9	2,1	11,2	még megfelelő

¹A 0-5 közötti vizsgálati pontszámok átlaga. ²Az összpontszámba az egyes értékek az s súlyozó faktorral szorozva számítanak bele.
³Minősítés: 17,5-20,0=kiváló, 15,0-17,4=jó, 12,5-14,9=közepes, 10,0-12,4=még megfelelő, 0,0-9,9=nem megfelelő.

A drága és a gyilkos

A világ legrágább konzervje nem csak, hogy nem ehető, de még csak nem is háromdimenziós. Andy Warhol Campbell leveskonzerveket ábrázoló képe egy aukción nem kevesebb, mint tizenkétezer dollárért kelt el. Az ötvenes-hatvanas évek Amerikája legkeresettebb konzervjének nevéhez azonban egy tragikus történet is kötődik. 1845-ben egy 129 tagú legénységéből álló hajó a jég fogságában rekedt. Más élelmiszer híján konzervet fogyasztottak. Vesztüket az ólomból készített konzervdoboz okozta: egytől-egyik ólommérgezés miatt veszték oda.

Összetevők

Azoknál a fogásoknál, ahol a jóhízemű fogyasztó húst feltételezne, talál ugyan, de a csekély mennyiség valószínűleg a fél fogára sem lesz elég. Ám talán nem is olyan nagy baj ez a spórolás: ez a hús ugyanis olyan, amit rendőrségi szaknyelven inkább húsnak látszó tárgynak titulálnának. Kolbász címszóval például gyártási szalonna, víz, sertéshús, marhahús, bőrkepép, szójaféherje, burgonyake-ményítő, só, fokhagymapor, fűszerpaprika és feketebors keveréke kerül a dobozba. Egyébként pedig egyszerű, szeparált húspéppel helyettesítenek: a vágóhídról megmaradt csontot a rajta lévő hússal ledarálják, átszűrjük, így kapunk a hús állagához hasonló pépet. Így tehát a hús végeredményben gyártási szalonna, ivó-

A konzerv mindig friss

Egy 1971-es reklám szerint konzervet vásárolni azért jó, mert olyan időszakban is rendelkezésre áll, amikor friss áru nincs a kereskedelemben, ezáltal változatosabbá teheti az étrendet. A konzerv csak teljesen tiszta, táplálkozásra alkalmas anyagokat tartalmaz, így a háziasszony nem kénytelen olyan nyersanyagokat fáradságos munkával hazaszállítani, amelyeknek sokszor tekintélyes része végül szemétkerébe kerül. A konzerv gyorsan elkészíthető, ezért a háziasszony időt és munkát takarít meg általa. Ha mindig van otthon konzerv, nem érhetik „meglepetések” a háziasszonyt, vagyis a váratlan vendég sem jelent túl nagy gondot, vagy az sem, ha netán vasárnapra nem tudott húsról gondoskodni.

A konzervek tesztje nem erősíti a szokásos tapasztalatot: a még megfelelő termékek listája ez esetben kissé terjedelmesebb.

víz, szeparált sertéshúspép, szójafehérje, sertésbőrke, étkezési só, fűszerek, aromák és stabilizátor. Sokszor annak ellenére, hogy szója vagy az előbb említett szeparátum kerül a főzelékekbe, levesekbe, az összetevők alá mégis húst írnak.

Hogy volt?

A kissé szomorú jelen előtt ugorjunk vissza a múltba. A konzerv története Nicolas Appert párizsi cukrász forró víztől gőzölgő lábosából indul. A mesternek egyszer csak az az ötlete támadt, hogy szorosan lezárt üvegpalackokat vízfürdőbe helyezzen. Úgy gondolta, ez talán megakadályozza a romlást. Az ötlet olyannyira bevált, hogy Appert elnyerte a francia állam tizenkétezer frankos támogatását, hiszen segítségével megoldódott a hadsereg élelmiszer-ellátása. Sőt, az ötletgazdát személyesen Napóleon is díjazta egy szép kis summával.

A szabadalom már Peter Durand nevéhez fűződik, az első konzervdobozokat gyártó üzem tulajdonosai pedig angolok voltak. Ekkor a dobozok még ónozott vaslemezből készültek; belőlük egy rutinos alkalmazott is legfeljebb hat darabot tudott óránként összerakni. Nekünk, akik pattintó fül vagy nyitó segítségével érjük el a konzervdoboz tartalmát, igencsak jó dolgunk van ahhoz képest, hogy régen bizony még véső és kalapács szükségeltetett a nyitáshoz.

A teszt

A konzervételek külsejénél azt figyeltük, mennyire emlékeztek a készételre. Ha fakó, egyenetlen méretű darabokból álló, elbarnult színű volt egy minta, azért bizony pontlevonás járt. Az illat esetében a harmóniát fürkésztük: nem díjaztuk az állott vagy túlfőtt illatot. A némileg elpuhult, egyenetlenül főtt álagért és a jellegzetestől eltérő, kissé túlfőtt, avas, idegen vagy kellemetlen mellékízért is retorzió járt. A csomagolást ezúttal külön nem értékeltük, mivel valamennyi termék húzógyűrűvel, konzervnyitó nélkül nyitható. Az egységadag a feltéttel együtt átlagosan négyszáz gramm, a babgulyás ennek duplája. A dobozok állapota és a feliratok olvashatósága kivétel nélkül megfelelő volt. A csomagoláson gyakran a napi energia bevitt is feltüntetik, így megtudhatjuk, hány százalékos energiát, fehérjét, szénhidrátot, zsírt nyerünk egy-egy doboz tartalmának elfogyasztásából. A legdrágább minta, a Házias ízek Tanyasi káposzta csülökhússal 15,5 ponttal a negyedik helyen végzett, a legolcsóbb a tizenharmadik helyet kapta. A legjobb vétel a Baroni Vecsési töltött ká-

poszta húsgombóccal – sem nem túl ecetes, sem kellemetlen illatú nem volt, s bár a tíz ujjunkat nem nyaltuk meg utána, itt még mellékízt sem éreztünk. Az első helyezett, a Globus Lencsefőzelék kolbásszal lencsés társaihoz képest visszafogottabb ecetes aromával rendelkezett, sőt, ez esetben már-már felismerni véltük a lencsefőzelékre emlékeztető ízt is. Nem csak a sereghajtó Coop Székelykáposztára, hanem a sorban felette álló, még megfelelő, illetve közepes minőségű társaira is igaz, hogy illatukban, ízükben, akár állagukban sem volt sok közük a címkék szereplő fogásokhoz. Talán megfontolandó, hogy mégsem olyan nagy ördögösség az a fakanálforogatás...

Kerekes Borbála

Jóízű nosztalgia

Kisvendéglők felkapaszkodóban

Azt hihetnénk, hogy a kisvendéglők korszaka lejárt, mert a gyorséttermek, a lounge (kifinomultan kozmopolita) éttermek, a trendi falatozók előbb-utóbb kiszorítják a hagyományos, nem drága, de mégis ízletes konyhájú, kisebb, otthonosabb kegyhelyeket. Az igazság azonban épp az ellenkezője: a kisvendéglők – talán a válság hatására – ismét feljövőben vannak. Az általunk tesztelt Pozsonyira és Bercsényire ottjártunkkor akár a táblás ház feliratot is kilógathatta volna a személyzet, de Földes Józsi Konyhájában is erős félház fogadott. Az igény a „műfaj” iránt tehát megmaradt, kérdés persze, hogy a konyha zavarba jön-e a roham láttán. A válasz: nemigen; elég jól állják a sarat.

Pozsonyi Kisvendéglő

Bp. XIII. ker., Radnóti Miklós u. 38.

Ha létezik Pesten kisvendéglő, amely az idők során nem változott, akkor az a Pozsonyi a Radnóti utca sarkán. Biztos pont. Bár akadtak kevésbé jó korszakai is – voltak idők például, amikor inkább tűnt füstös sörözőnek, mint falatozónak – a berendezés, s talán a személyzet is maradt. Vagy ha változott is a csapat, mindig sikerült jól igazolni a különféle posztokra, ezért sosem tűnt fel, hogy – teszem azt – más játszik irányító „középpályásként”, más őrzi a kaput, s hogy az addigi csereszakács ma már főszakács, netán fordítva.

A Pozsonyi Kisvendéglő Angyalföld jelképe. És egy kicsit a hetvenes-nyolcvanas éveké is, amikor a rácsos boxok, térelválasztók kismillió hazai éttermet jellemeztek. De a vörös téglákat sem mázolták át duluxkékre. Igaz, a helyiséget a megnyugtató barna szín uralja in-

kább, hisz fából ácsolt ülőpadokon, faasztalok mellett rendelhet a vendég – ha épp arra van gusztusa – velőspacalt (1.050 Ft), netán szalontüdőt (1.250-ért). Amúgy a retro hangulat a turistáknak is bejön, néhányan mindig betérnek ide. Legutóbb spanyol szótól volt – szó szerint – hangos az épület.

No meg gyermekzsivajtól. Mert a Pozsonyiban a családoknak is bérelt helye van. Az árak mérsékeltek, a választék nagy. Ja, az adagok is! Péntekenként még friss sóletet is (be)vállal a konyha – köszönet jár érte. Az 1.150 forintért kínált menyei babosból nem spórolják ki a tojást, a jókora marhahús- és sonkafalatokat, valamint a paradicsomkarikákat. Kiváló árúk főruma.

A maceszgombóc leves is kihagyhatatlan ajánlat. Ára: 550 Ft. Ám mielőtt még megérkezne – dicséretesen és időben – érkezik az eszékaj is: kis tányérokban pihegő makulátlanul tiszta evőszközök, szalvéta, kosárban kenyér és az

elmaradhatatlan Erős Pista! A leveses-tányérban pedig két, méretes gombóc tanyázik. Összhatásában izletes portéka. Bár a levest kicsit elsózták. Szerelmes lenne a háziasszony vagy valamelyik pultos lány? Nincs válasz. A személyzet, noha nagyon szakszerű, tartózkodó is egyben, ami nem feltétlenül baj. Hacsak nem történik olyasmi, mint étteremmustránk idején.

A vendégsereg fültanúja lehetett ugyanis egy röpké beszélgetésnek, midőn a hatalmától megrészegült üzletvezető kisasszony kioktatott egy idősebb úriembert, aki konyhai kiségitő munkára jelentkezett be. – Apja lehetne – morogták többen is, mialatt a pulmtenti fapadon a kikapós honleány a gazdasági válság áldatlan hatásait alighanem a bőrén érző jóembert porig alázta oktatómunka címén. A hölgyemény az addig oly kellemetes atmoszférát bizony „lecibálta” a mindennapok posványába.

Még szerencse, hogy a pohárnyi Pilseni sör (288 forintért) feledtette az intermezzót. A nedűt ideális hőfok jellemezte, egészséges habkorona díszítette e cseh remeket. Amelyhez kiválóan passzolt (hát már hogy is ne passzolna) a Rántott pulykamell petrezselymes burgonyával. Mondjuk, az árképzést nem éreztem teljesen korrektnek, mert maga a hús (egyébiránt nagyszerű portéka: hóhéher és omlós) 1.200 forintba került, s a köretként felszámolt krumpli további 450 „aranyforintot” köstält.

Pozsonyi Kisvendéglő

Stílus/kiszolgálás	10/6
Portéka	10/9
A hely szelleme	10/7
Summa	7,3

Földes Józsi Konyhája	
Stílus/kiszolgálás	10/5
Portéka	10/7
A hely szelleme	10/6
Summa	6,0

Földes Józsi Konyhája

Bp. II. kerület, Frankel Leó u. 30-34.

A névadó egykor a Hotel Duna Intercontinental főszakácsa volt, ám a nevére (is) építő, többé-kevésbé barátságos vendéglője mégsem hasonlít egy puccos szálloda éttermére. Inkább vegyeskereskedésnek mondanám, amely egyszerre kíván hajazni egy népbüfére, menzára, a nagymama konyhájára és egy, a polgári középnek címzett, óvatosan elitista, majdnem magyaros, majdnem nemzetközi intézményre. Talán ez a mindenkinek megfelelni akarás oltja ki seperc alatt azt a vágyat az emberből, hogy itt mielőbb törzsvendégi státuszt szerezzen.

Különb is a gyanútlanul betérőnek olyan érzése támad, hogy rá már itt nincs nagy szükség. Földeséknél ugyanis vannak egyenlők és egyenlőb-bek, azaz olyan vendégek, akikkel a pincérlányok kedvesen diskurálnak, és olyanok is, akikhez csupán eljuttatják az ételt. Amikor pedig az étkeket magunkhoz vesszük, világossá lesz, mi hiányzik ebből a máskülönbben makulátlannak tűnő konyhából: a fantázia. A Magyaros gombaleves tejfellel (590 Ft) korrekt holmi, gazdag répában, gombában, zöldbenn, de a csiperkét már keresgélni kell – igaz, egyszer csak meglesz. A Zöldséges pulykanyárs görög salátával és sült burgonyával (1.800 Ft) elnevezésű főetekkel hasonló a helyzet. A krumpli sőtlan. A saláta megjárja, de mitől görög?

Különlegesebb portéka a Tejszínes tépett parajfözelék. Az 550 forintért kínált eledel nem lisztes, s a fokhagymát is úgy adagolják hozzá, hogy ne járja át, „csupán” ízesítse a tekintélyes adagot. A főzeléken elfekvő 1 darab sült virsli külön beárazása azonban nem túl gusztyus gesztus, ráadásul a 350 forintos ár magas. Nem szólva a szintén extraként (fel)kínált natúrbordáról 600 „aranypengőért”.

Még szerencse, hogy a Frankel Leó úti majdnem-kisvendéglőben legalább az italrendeléskor lehet spórolni. A bodzaszörp 200 forintért nem tétel, a kisfröccs (320 Ft) elfogadható ajánlat. Ahogy a kávé is az, záráskeppen 320 forint ellenében. A főzet egyszerre erős, zamatos és illatos. Földes Józsi Konyhájában – főként a remekbeszabott Házi szilvaslepény (650) mellett – jólesik a fekete nedű. Kár, hogy az ebéd nem a desszertnél kezdődik...

Bercsényi Kisvendéglő

Bp. XI. kerület, Bercsényi u. 3.

Na, így kell ezt csinálni! A Bartók Béla út takarásában, egy kis utcában megbízhatóan pergeti éveit, s lesz egyre jobb ez a kisvendéglő. Az egyszerűség és a célszerűség dominál mindenben, a bútorzat megválasztásánál is. A fa „jelenléte” otthonosságot kölcsönöz a pincehelyiségnek, de tovább fokozzák az érzést a sárga és barna kockás abroszok is. A törzstagoknak baráti ölelés vagy kedves üdvözlés jár, de a tiszteletet megadják mindenkinek.

A főpincér (ha van itt ilyen státusz egyáltalán) olyan, mintha valamelyik Hrabal-regényből toppant volna elének. Meglett személy, aki tudja, mit diktál az illem, de azt is, mitől döglök a légy. És érzi, mikor lehet érdeklődni a koszt milyensége felől. No persze ilyen szakács mellett bátran lehet kérdezősködni. Mert mit mondhat az emberfia a konyhafőnök ajánlatára, avagy a Csirkemell Edith Piaf módra (1.390 Ft) elnevezésű remekműre? Mondjuk, ilyesmit: „hát ez van olyan jó, mint a kilencvenes években Pizskos Fred korcs-

májában volt!” A tapasztalt szakember köszöni a dicséretet, mert tudja, hogy ne tudná, melyik műintézményre történt az utalás. S a Piaf-szeletből a diót sem spórolják ki, ahogy a sajtbunda alatt sem barackkockák pihegnek, hanem mindjárt egy barackos.

Baráti áron kínálják a dődöllét (790 Ft) és a tatárt (1.190-ért) is: a primörzöltségekért nem szednek felárat. A Hortobágyi húsos palacsinta (890 Ft) esetében azért találni hibát. Elegánsabb lenne, ha a kiváló töltelékét és szafot nem egy palacsintatészta gyömozsöklőnek, hanem – ahogy szokás – kettőbe. Végére hagytam a mákos gubát. A 450 forintos desszert illik egy kisvendéglő kínálatába: finom is a portéka, de edesebb a remélnél. Sebaj, a mák nem keserű!

Szabó Zoltán Attila

Bercsényi Kisvendéglő	
Stílus/kiszolgálás	10/9
Portéka	10/8
A hely szelleme	10/7
Summa	8,0

Milyen ellátás jár, ha késik a repülő?

A járatkésésekről, egy monori ítélet apropóján

A Monori Városi Bíróság ítéletében elmarasztalta a WizzAirt, mert a légitársaság nem nyújtott megfelelő ellátást az utasoknak járatkésésnél. A döntés elvileg minden, Magyarországról járatot indító légitársaságra érvényes lehetne. A WizzAir saját bevallása szerint már betartja az előírást, de kérdés, hogy más légitársaságok követik-e a példáját.

A WizzAir Hungary Kft. ügyében a Pest Megyei Főügyészség indított közérdekű keresetet, mivel kifogásolta a légitársaság gyakorlatát a járatkéséseknél. Az egyik probléma az utasok tájékoztatása volt. Korábban a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH) is eljárást indított, mivel a felügyelők kifogásolták, hogy a légitársaság nem informálja magyar nyelven az ügyfeleket. Ezen kívül a főügyészség szerint a budapesti repülőtér árai mellett nem tekinthető ésszerűnek, hogy az utasok két órás késés esetén 4, majd időarányosan 8, 12 euró stb. összegben kaptak étkezési utalványt. A bíróság részben helyt adott a keresetnek, és – a vonatkozó európai uniós normát

értelmezve – kikötötte, hogy 2–3 órás késésnél 8 eurós összegben jár ellátás. A bíróság ezen túlmenően 23 órás késésig időarányosan megszabta a szükséges élelmiszer-ellátás mértékét.

A fapados mentegőzése

A WizzAir a döntésre reagálva leszögezte, hogy már eszerint járnak el, azonban nem értenek egyet a határozattal, mivel az olyasmira bünteti a céget, amiről nem tehetnek, tekintve, hogy a késések 95 százalékát külső tényezők okozzák. Hozzátették, hogy a magyarországi járatok mindössze 3 százalékra keletkezett két óránál többet, és bár a 10 ezer érintett utasnak ez kellemtelen, ők a hazai utasszám csupán 1 százalékát jelentik. A cég kommunikációs vezetője, Kázmér Natasa hozzátette, hogy a WizzAir sikerét az alacsonyan tartott árak teszik lehetővé, ebből viszont az következik, hogy késés esetén nem tudnak teljeskörű ellátást biztosítani, mivel ennek költségét nem építhetik be az árakba.

Miről szól az ítélet?

A magyar bíróság ebben az ügyben egy uniós rendelkezést értelmezett, amely úgy fogalmaz: késés esetén a várakozási idővel arányosan kell az utasoknak ellátást biztosítani. Hogy mi az ésszerű, arról hosszú ideje vitatkoznak a fogyasztóvédelmi szervezetek és a légitársaságok: több NFH eljárás is indult légitársaságok el-

len, bár a hatóság az érintettek nevét nem árulta el. Minthogy közérdekű keresetről van szó, a hazai média egy civil fogyasztóvédelmi szervezet értelmezése alapján a döntést úgy interpretálta, hogy az minden Magyarországon működő légitársaságra vonatkozik, ez azonban a főügyészség tájékoztatása szerint nem igaz.

– A hazai gyakorlatban többféle közérdekű kereset ismert. Az egyik esetben konkrét áruval kapcsolatos ügyben indul eljárás egy cég ellen – mondta a WizzAir ítélet kapcsán Vogel Lászlóné dr. főügyész-helyettes. Szintén indulhat közérdekű eljárás egy-egy cég tisztességtelennek vélt szerződéskötési gyakorlata miatt. Ezekben a konkrét esetekben egységesebb az ügy megítélése, azonban a szolgáltatások megfelelősége körében indított közérdekű keresetknél nem beszélhetünk tökéletesen kikristályosodott bírói gyakorlatról. Mint a főügyész-helyettes mondta, egyes civil fogyasztóvédelmi szervezetek álláspontjával ellentétben a főügyészség véleménye szerint ez a döntés nem mindenre kiterjedő hatályú. A főügyészség abban bíz, hogy más légitársaságok és a bíróságok hasonló esetekben figyelembe veszik a WizzAir-rel kapcsolatban meghozott döntést, ugyanakkor ez az ítélet nem rendelkezik kötelező erővel a többi bíróságra nézve. Vogel Lászlóné szerint segítene, ha az „ésszerű arányban álló ellátás” bizonytalan fogalmát jogszabály pontosítaná. Ameddig ez nem történik meg, addig a légitársaságok irányadónak tekinthetők az ítéletet az ellátási gyakorlatuk kialakításakor.

Segítene, ha az „ésszerű arányban álló ellátás” bizonytalan fogalmát jogszabály pontosítaná.

Felemás helyzet

A határon átnyúló ügyekre specializálódott Európai Fogyasztói Központ Magyarország igazgatója, Morvay György üdvözölte a döntést, de úgy látja, azokat az egyéni fogyasztókat, akik nem a WizzAirel utaznak, az ítélet csak annyiban segíti, hogy erre hivatkozhatnak, amennyiben perelnek az elmaradt ellátásért. Az NFH persze irányadónak tarthatja a döntést saját felügyeleti gyakorlatában, de a légitársaságok ezt vitathatják. Ráadásul – teszi hozzá Morvay György – a döntés egyik hátránya, hogy az ellátást az utalvány összegében határozza meg, holott az EU nem étkezési jegyet, hanem ellátást ír elő az utasok részére. Így előfordulhat, hogy a pörül járt utas este tizenegykor egy reptéren várakozik az étkezési jegyével, amelyeket az üzletek zárása miatt már nem tud beváltani.

Márkák álruhában

Kereskedelmi láncok sajátmárkás termékei

Egy ismerősöm a közelmúltban azt a kérdést szegezte nekem, tudom-e, hogy a Tesco hol gyártja a nevével jelzett termékeket. Amikor finoman céloztam rá, hogy a Tesco nem gyártó, így saját márkás termékeit sem ő állítja elő, hitetlenkedő fejszóválás volt a válasz, mondván, akkor hogy lehetnek olyan olcsók, és különben is miért lenne jó az a boltnak, ha egy csomó termékre ráírják a nevét. Cikkünkben nem csupán ennek jártunk utána, hanem azt is kiderítettük, a fogyasztó mind-ebből hogyan profitálhat.

A kereskedelmi sajátmárkás termékek terjedése Magyarországon az ezredfordulón gyorsult fel, ma már gyakorlatilag nincs olyan jelentős élelmiszer-kereskedelmi üzlethálózat, ahol ne találkozhánánk több tucat, sőt olykor több száz fajta „álruhás” árucikkkel.

Miről ismerhetők fel?

Az áruházláncok nevét viselő termékek – Tesco, Coop, CBA, Real, Profi, Spar, Cora – könnyen és egyértelműen beazonosíthatók. Léteznek ugyanakkor olyan „private labellek” (saját márkás árucikkek) is, amelyek az üzletlánc döntése alapján egy – a hálózat nevével eltérő – fantázianevet kaptak a keresztségekben. Például Budget, Aro, Winny. E névválasztásnak több oka is lehet. A Sparban bevezetett Budget termékek például a legalacsonyabb áruak az áruházban, szemben a klasszikus Spar márkanév alatt futó private labellekkel, amelyek a hagyományos márkatermékekkel megegyező minőséget kedvezőbb áron kereső vásárlók pénztárcáját célozzák meg. Az eltérő névválasztásnak ugyanakkor nem csak a megkülönböztetés a célja, hanem az is, hogy a szolgáltatási színvonalában felső kategóriás üzlet neve csak áttételesen kötődjön az alacsony árú diszkont termékekhez. Az azonos tulajdonosi körhöz tartozó Corában és a Matchban forgalmazott Winny termékeknel a névválasztást az is motiválhatta, hogy azokat mindkét láncban a má-

sik érdeksérrelme nélkül ki lehessen tenni a polcra. Régebben ugyanis Profi név alatt futottak itt a sajátmárkás termékek, ez ugyanakkor egy – bár szintén „családtag” – diszkontlánc neve, így a hiper-és szupermarket lánc polcain sorakozó termékek lényegében a diszkontlánc hirdetőabláiként funkcionáltak. Végül, de nem utolsó sorban vannak olyan sajátmárkás termékek is, ahol szinte semmi nem utal arra, hogy tulajdonképpen private labellek, az áruházlánc neve esetleg csak a forgalmazó neve mellett szerepel (Aldi, Lidl stb.). Néhány szándékosan „lebutított”, ezáltal az olcsóságot sugalló csomagolású termékkel szemben (Tesco Value, Budget, Winny) ezek a termékek teljesen úgy néznek ki, mint egy gyártói márkatermék, ráadásul nevük sem egységes. De ez sem véletlen, hisz a prémium minőségű csomagolás, az egyedi megnevezés és a diszkont ár kombinációja azt üzeni a fogyasztónak, hogy az áruházlánc kitűnő ár/minőség arányú terméket forgalmaz.

Miért jó ez az üzletnek?

Természetesen nem a kereskedő gyártja ezeket a termékeket, viszont mint nagybani vásárló számos feltétel, így a csomagolás és beszerzési ár tekintetében is erős alkupozícióban van. Klasszikus esetben a

gyártók előtt termékeik értékesítésére két út áll. Vagy saját kockázatukra termelnek és megpróbálják azt az áruházakon keresztül nekünk vásárlóknak eladni – reklámokkal megtámogatott márkanévvel építve vagy ismeretlenül, de olcsón. A másik – jellemzően az első kombinációjával megvalósuló – megoldás, hogy termelési kapacitásuk egy részét adják el, mondjuk egy komoly éves mennyiséget megrendelni képes áruházláncnak. Ez esetben a kereskedő az értékesítési kockázatot (és költséget) leveszi a gyártó válláról, viszont ennek fejében rendkívül komoly árkedvezményre tart igényt, melyet jellemzően továbbad a vásárlónak. Ez ugyanakkor csak egy része a private labellek árelőnyének. A még alacsonyabb önköltségi ár (és persze az egységes megjelenés) érdekében a megrendelő kereskedelmi lánc a termék csomagolását is meghatározza, sőt rendszerint a kiserelés mérete, esetenként a termék receptúrája is megváltoztatásra kerül (például 12

A végső cél persze az, hogy az áruházlánc minél jobban magához kösse a vásárlót.

		Hipermarketek				Kényelmi üzlet		
		Tesco Budapest, XIV. Fogarasi út	Cora Fót Fehérvári út	Auchan Dunakeszi Nádas út	Interspar Budapest, X. Órs vezér tere	Spar Budapest, XV. Mézeskalács tér	Match Budapest, XV. Zsókavár út	CBA Budapest, XV. Zsókavár út
LEGOLCSÓBB TERMÉKEK								
Burgonya ledig („ömlesztett”)	1 kg	99	159	79	199	199	199	165
Banán	1 kg	199	399	249	279	349	339	329
Tojás	10 db	199	279	199	299	289	299	389
Tartós (UHT) tej 1,5%	1 l	100	129	109	139	139	199	175
Liszt	1 kg	49	75	79	79	79	85	79
Kristálycukor	1 kg	155	169	159	175	175	185	185
Napraforgó étolaj	1 l	249	249	249	299	299	349	319
Trappista sajt	1 kg	1.099	1.099	1.099	1.290	1.290	1.399	1.399
Félbarna kenyér	1 kg	224	169	79	254	199	229	189
Csirkecomb	1 kg	859	769	599	849	649	679	789
Sertéscomb	1 kg	999	1.199	999	1.140	1.140	–	1.040
Ásványvíz	1,5 l	39	39	38	64	64	55	59
Papír zsebkendő, 3 rétegű	100 db	162	109	89	89	89	149	109
Tejföl 20%	175 g	99	99	79	95	89	99	99
Spagetti, 4 tojásos	0,5 kg	189	169	175	179	179	209	239
Rizs „B”	1 kg	179	199	199	199	249	249	219
MÁRKATERMÉKEK								
Borsodi sör (üveges) betétdíj nélkül	0,5 l	185	190	165	179	179	199	189
Coca cola eldobható palackban	2 l	311	319	283	299	299	335	279
Hohes C gyümölcsle	1 l	299	349	342	369	369	389	339
Theodora ásványvíz	1,5 l	79	89	106	109	109	119	–
Omnia kávé classic	250 g	665	hiány	653	599	575	679	639
Milka tejsokoládé (alap)	100 g	195	195	223	199	199	239	269
Ráma Classic margarin	500 g	355	296	325	359	359	399	345
Medve sajt	200 g	389	269	375	369	369	435	429
Füstli virsli	140 g	449	299	235	249	249	299	325
Domestos	0,7 l	385	429	584	425	425	559	359
Tomati mosógél	1,5 l	999	1.199	959	1.190	1.190	1.440	1.199
OB tampon, 16 db/doboz	1 doboz	469	549	538	599	649	620	549
Colgate Herbal fogkrém	75 ml	229	339	269	299	339	–	–
Pur mosogató utántöltő	500 ml	188	193	196	239	239	279	–
Silan öblítő	1 l	600	499	489	599	599	779	–
ÁRSZÍNVONAL mutató		92%	96%	88%	102%	102%	115%	106%
ÁRSORREND		2	4	1	7	7	12	11
<small> Akciós termék. Eltérő kiszámlázásból számítva, Adatfelvétel: 2010. augusztus 9. „–”: a terméket az üzlet nem forgalmazza. Az Aldi az ársorrendben nem került besorolásra a fellelt termékek alacsony száma miatt. A Tesco Expresszben a hentespultot külső vállalkozó üzemelteti. </small>								

helyett 10 százalékos zsirtartalmú tejfől). Emellett az ár nem csak a beszerzési költség, de a versenytársak figyelembevételével kerül kialakításra. Ne feledkezzünk meg ugyanis arról, hogy szabadpiac van, ami azt jelenti, hogy a kereskedő saját üzleti döntése alapján állapítja meg az árat. Ne gondoljuk azt, hogy a táblázatban szereplő alaptermékek (liszt, cukor, rizs, egyebek) árai között azért ilyen kicsi a különbség, mert mindenki hasonló áron szerzi azt be. Sokkal inkább egy konszenzuson alapuló kiegyenlítő ár-meghatározásról van szó, mikor is az egymást figyelő versenytársak néhány

stratégiainak gondolt (a vevők üzletválasztási döntését befolyásoló) terméknél a konkurens ára alapján határozzák meg a sajátjukat. A végső cél persze az, hogy az áruházlánc minél jobban magához kösse a vásárlót. Egyrészt az ár oldaláról: „itt olcsón tudok bevásárolni” – persze, ha nem csak sajátmárkás terméket vesz valaki, akkor az extra profitot hoz. Másrészt a minőség oldaláról: ha valakinek mondjuk a Tesco cola ízlik, akkor azt csak ott tudja megvásárolni, ergo legalább ezért az árucikkért fel kell keresse az üzletet, vagy amennyiben több üzlet közül választhat, akkor a kedvenc termék-

Meglépetések nélkül

Hagyományos árfelmérésünk során ezúttal is 13 meghatározó hazai élelmiszer-kiskereskedelmi lánc fővárosi üzletét kerestük fel. Az egyes áruházláncok közötti árkülönbségek mértéke a táblázatban feltüntetett árszínvonal mutató alapján becsülhető meg, természetesen azzal a megjegyzéssel, hogy a kosárban szereplő termékek alacsony száma viszonylag nagy hibahatárú, így csak iránymutatóra szolgáló értékeket eredményez. A végső sorrendben hatalmas meglepetés nem született. Az első két helyet két hipermarket szerezte meg, az első ötben két diszkont lánc szerepel. (Az Aldi az alacsony mintanagyság miatt nem került besorolásra.) A se-reghajtónak ezúttal is a lakóhelyünkhöz közeli szupermarketek, kényelmi üzletek bizonyultak, érdemes észrevenni ugyanakkor, hogy a kategóriáján belül legolcsóbb, jellemzően private labellek esetében az árkülönbség sokkal kisebb, mint a gyártói márkatermékeknél. Azaz némi önfegyessel nem pénzszerzés, ha a bevásárlásra szánt keret egy részét itt költjük el.

Bár nem ilyen szembeszökő arányban de ez az analógia lényegében a private labellek egészére ráhúzható. Általánosságban kijelenthető ugyanis, hogy a kereskedelmi márkák a gyártói márkákhoz mérhető minőséget „tudnak” (hiszen számos esetben egy közismert gyártó áll a háttérben – érdemes böngészni a csomagolást), csak 20-25 százalékkal olcsóbban. Következésképp, ha elvi okokból nem zárkozunk el a private labellek vásárlása előtt, elméletileg 10-20 százalékkal kevesebből is kihozhatjuk az élelmiszer-vásárlás éves büdzsáját. Természetesen nem állítható, hogy minden kereskedelmi márkát izleni fog az egész családnak. Még az sem biztos, hogy valamennyi termék hozza az elvárt minőségi színvonalat. Klasszikus példa a ma már nem létező Tesco gazdaságos termékcsalád, amely a minél olcsóbb ár érdekében valóban átlépett egy érzékeny minőségi határt. Viszont ez vissza is ütött a névadó forgalmazójára: a tapasztalat ma már a szakma egésze számára intő és visszatarató erejű példa. Továbbá a fejlődés látható: immár a kereskedelmi márkákon belül is több, az eltérő igényeknek megfelelő kategória van. Az említett Spar-Budget vagy a Tesco Value és Tesco Családi márka eltérő ár/minőség arányt képvisel.

Orovicz Viktor

Coop Budapest, XV. Kossuth u.	Tesco Expressz Budapest, XIV. Erzsébet királyné útja	Diszkontok				ÁR- KÜLÖNBSÉG MAX/MIN ár
		Penny Budapest, XV. Régi főtű út	Profi Budapest, XV. Legénybíró u.	Lidl Budapest, XIV. Mogyoródi út	Aldi Főt Fehérvári út	
169	99	179	199	185	199	252%
349	339	329	329	339	269	201%
299	277	299	299	299	299	195%
199	129	129	145	129	129	199%
69	69	79	89	65	79	182%
219	177	163	164	163	165	141%
299	266	259	269	259	259	140%
1.459	1.427	1.198	1.141	1.427	1.199	133%
199	199	199	225	199	199	322%
–	749	799	589	789	799	146%
1.149	1.142	1.278	–	1.398	–	140%
59	48	42	59	42	42	168%
99	179	79	–	79	79	227%
99	89	99	89	99	99	125%
199	221	169	179	–	–	141%
199	213	199	199	199	199	139%
175	–	–	169	–	–	121%
279	311	299	309	299	–	120%
369	299	298	369	298	–	131%
125	79	–	99	109	–	158%
669	hiány	575	699	–	–	122%
239	213	195	269	195	–	138%
359	369	333	339	333	–	135%
449	419	389	389	379	–	167%
269	295	269	299	–	–	191%
499	408	385	549	385	–	163%
999	1.069	799	899	–	–	180%
599	469	535	hiány	–	–	138%
329	–	279	–	273	–	148%
–	248	219	269	–	–	148%
499	599	599	699	–	–	159%
106%	100%	95%	104%	97%	nem besorolható	
10	6	3	9	5		

ket forgalmazó bolt mellett teszi le a garast. Ráadásul a termék használat közben is nap mint nap az üzletláncra emlékezteti a vásárlót, segítve ezzel a tudat alatti márkahűség kifejlődését. Ha gyártói márkatermekről lenne szó, ez az előny fel sem merül, hisz mondjuk Coca Cola minden sarki üzletben van.

Miért jó ez a vásárlónak?

Árfelmérésünk idején az Auchan sajátmárkás félbarna kenyér 79 forintért volt kapható, szemben a 200 forint körüli

átlagárral. Igaz, ez esetben a termék helyben készül, de nem ez a fontos. A hipermarketlánc felismerte, hogy a vásárlási gyakoriság növelése elemi érdeke, az ehhez vezető leggyorsabb út pedig a naponta vásárolt pékáru alacsony tartott árán keresztül vezet. Ne gondolja senki, hogy valóban kijön egy kiló kenyér 79 forintból (ugyanítt a legolcsóbb liszt ugyanennyibe kerül). Sokkal inkább arról van szó, hogy a sajátmárkás termék árának mesterségesen alacsonyan tartása bőségesen megtérül az emiatt betérő vevők egyéb vásárlásainak hasznából.

Veszélyes tisztaság?

Háztartási tisztítószer
gyermekbiztos csomagolásban

Évente számos gyermekbaleset történik otthon, védett környezetben, amikor a kisgyerek gyógyszert vesz a szájába, vagy szülői felügyelet hiányában belekóstol valamelyik tisztítószeres üvegbe, flakonba. Összeállításunkban felhívjuk a figyelmet a háztartási tisztítószer veszélyeire, utánajárunk annak, hogy miről ismerszik meg a gyermekbiztos csomagolás, illetve mit tegyünk a balesetek ellen.

Minden háztartási tisztítószer veszélyforrás a gyermeknek, legyen az mosószer, vízkőoldó vagy festék, de vannak közöttük különösen veszélyesek is.

A háztartásokban sokféle tisztító- és ápolószert használunk. Időnként elkerülhetetlen a makacsabb szennyeződések, a vízkő eltávolítására, az eldugult lefolyó tisztítására erősebb, azaz veszélyesebb tisztítószer használata. Ilyenek többek között a savas kémhatású vízkőoldók, WC-tisztítók, az erősen lúgos kémhatású lefolyótisztítók, tűzhely- és sütőtisztítók, a tűzveszélyes, alkoholtartalmú ablaktisztítók, hipoklorit tartalmú fehérítő és fertőtlenítő szerek, a rovarirtók és riasztószere-

rek, a szerves oldószert tartalmazó festékek és hígítók, a mérgező hatású etilén-glikolt tartalmazó hűtőfolyadékok.

Ki mit tegyen?

A gyermekbalesetek megelőzésében a szülőknek és a pedagógusoknak van a legnagyobb szerepe. A gyermekek alaptermészetéhez tartozik a felfedezés utáni kíváncsiság, és ezt anélkül teszik, hogy tudatában lennének a rájuk leselkedő veszélyeknek.

Ezért a szülőknek, pedagógusoknak nagy gondossággal kell példát mutatni; hogyan takarítsunk, mosogassunk, hol tároljuk a tisztítószereseket, mit vásároljunk. Fontos, hogy a termék veszélyeit és az azon feltüntetett szimbólumok jelentését a szülők és a pedagógusok ismerjék, tudják, hogy a veszélyes termékeket miként kell helyesen kezelni, otthon tárolni és használni. Tudni kell, hogy melyik szer mit okozhat és a teendőről, ha a baj véletlenül megtörténik (a vegyszer a bőrre kerül, vagy a gyerek véletlenül lenyeli azt). Úgy kell a termékeket használni és tárolni, hogy a gyerek ne férhessen hozzá! Minden vásárlás és használat előtt el kell olvasni a terméken lévő feliratot, figyelmeztetéseket, amit a gyártó a törvényeknek és rendelkezéseknek megfelelően állított össze.

A gyártó felelőssége és kötelessége, hogy áruján jól láthatóan, feltűnően – megfelelő szimbólummal is jelezve – és jól olvashatóan, megfelelő betűmérettel írva hívja fel a vásárló figyelmét a veszélyekre. Ezen kívül törekednie kell arra, hogy hatékony, de minél kevésbé veszélyes terméket állítson elő.

Gyermekbiztos csomagolású termékek és jelöléseik

A 19. oldali táblázatban a teljesség igénye nélkül bemutatunk néhány erősen savas és erősen lúgos kémhatású terméket, amelyek veszélyes minőségűek és gyermekbiztos zárásúak. A következő figyelmeztetések valamennyi terméken szerepelnek:

- Nem szabad más készítménnyel együtt használni, mert mérgező gáz keletkezik!
- Használata során védőkesztyűt kell viselni!
- Ha bőrre vagy szembe jut, bő vízzel le kell mosni!
- Baleset vagy rosszullét esetén orvoshoz kell fordulni!

Gyermekbiztos csomagolás alatt olyan csomagolási módot értünk, amit 5 évesnél fiatalabb kisgyermeknek nehéz kinyitni.

Mire figyeljünk?

- A háztartási tisztítószeret mindig tartsuk a gyermekektől elzárva, zárható helyen, ne a mosogató alatti szekrényben!
- Nagyon fontos, hogy jól olvasható legyen a termékek felirata: az apró betűs címkéjű terméket ne vásároljuk meg!
- Ne töltsük át a tisztítószeret más flakonba, üvegbe (leginkább ne üdítőitalos palackba, mert ez a gyermeket megtévesztheti); mindig az eredeti csomagolásban használjuk!
- Tisztítószeret vásárlásakor keressük a rendkívül keserű anyagot tartalmazó „Bitrex” jelet viselő termékeket!
- A „Gyermekek kezébe nem kerülhet” figyelmeztetés nemcsak a veszélyes termékeken, hanem minden tisztítószeren és mosószeren okkal szerepel.
- A tisztítószerezes flakon kupakját mindig zárjuk vissza, még takarítás, illetve használat közben is!

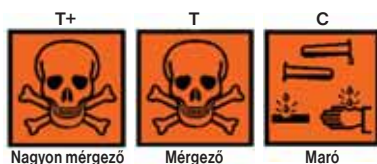
minél kevesebb veszélyes áru kerüljön a polcokra, ami manapság elég könnyen megoldható, hiszen számos termék helyettesíthető. Ez egyben az üzletekben és a raktárakban bekövetkező balesetek számát is csökkenti.

Szabó Tamásné

Megbízható csomagolás

Gyermekbiztos csomagolást kell alkalmazni a nagyon mérgező, mérgező és maró szimbólumokat (lásd ábráinkat) viselő termékeken, továbbá azokon, amelyek belelegezve veszélyesek és rákkeltő anyagot tartalmaznak, valamint, ha metilalkohol vagy diklórmétán tartalmúak bizonyos koncentráció felett (pl. szélvédőmosónál). Gyermekbiztos csomagolás alatt olyan csomagolási módot értünk, amit 5 évesnél fiatalabb kisgyermeknek nehéz kinyitni, miközben a használata a felnőtteknek nem okoz gondot. Ez lényegében fizikai gátat jelent a veszélyes anyag és a gyermek között, hiszen a gyerek nem tudja kinyitni a zárókupakot, és így nem tud a flakon vagy üveg tartalmához hozzáférni. Emellett sajátos nyitási módja miatt a felnőttben is tudatosul, hogy a termék különösen veszélyes.

A gyermekbiztos kupakok zárása, illetve nyitása különböző elv alapján működik. A nyitás módját a kupakon elhelyezett ábra vagy nyilak és/vagy szöveg mutatja be. Ha a kinyitást szemléltető ábrát pontosan követjük, a felnőtt biztosan ki fogja tudni nyitni a flakont. Ilyen útmutató: „összenyomni és elforgatni”; „lenyomni és elforgatni”, illetve „egyenestbe állítani és levenni”. A kereskedelemben olyan

Nagyon mérgező

Mérgező

Maró

gyermekbiztos csomagolású termékek is kaphatók, amelyeknél e zárási mód nem lenne kötelező, de a gyártó önkéntesen vállalja azt. A cégek ezzel a gyerekek biztonsága mellett a fogyasztók bizalmát is erősítik.

További védelem

A gyártóknak a gyermekbiztos csomagolás alkalmazásán kívül van más lehetőségük is a gyerekbalesetek megelőzésére. A kisgyerekek, különösen a 3 és 5 év közötti korban, nagyon kíváncsiak, mindent megvizsgálhatnak, megkóstolhatnak, szájukba vesznek és lenyelhetnek. A Drogerie Markt számos olyan sajátmárkás háztartási tisztítószeret, mosószeret és veszélyes terméket forgalmaz, amelyeket a világ legkeserűbb anyagával, a Bitrex-szel „ízestettek”. Ez olyan szerves vegyület, amelyből egy teáskanálnyi elegendő egy olimpiai méretű úszómedence vizének kellemetlenül keserűvé tételéhez. Ha ez a gyerek szájába jut, az íz elviselhetetlenül keserű, ezért a kis kíváncsi nem nyeli le, hanem azonnal kiköpi, így megakadályozható a baleset. A gyermekek biztonsága érdekében a példa követendő!

Bizonyos mértékű védelmet nyújt a balesetek ellen az az előírás is, hogy háztartási tisztítószer csomagolása nem hasonlíthat élelmiszer, gyógyszer, kozmetikum (pl. habfürdő), takarmány csomagolására. A csomagolás feltűnő sem lehet, hogy ne keltse fel a gyerek figyelmét. A kereskedelemnek törekednie kell arra, hogy

Termék neve	Rendeltetése	Veszély jel	Veszélyes hatóanyag	Kémhatás	Speciális figyelmeztetés
Akkumulátor sav, 1 l	Autó akkumulátorok feltöltése, utántöltése.	maró, mérgező, környezeti veszély	kénsav	erősen savas	Súlyos égési sérülést, szemkárosodást okoz!
Chemitat lefolyócső-tisztító granulátum, 250 g	Lefolyók, szifonok eldugulásának megelőzése.	maró	nátrium-hidroxid, alumínium	erősen lúgos	Súlyos égési sérülést okoz!
Cillit Bang felület és WC tisztító, 750 ml	Lúgálló felületek tisztítása.	maró	nátrium-hipoklorit, nátrium-metaszilikát	erősen lúgos	Ne kerüljön ruhára, szőnyegre! Kizárólag eredeti flakonban használja! (Apró betűs.)
Cillit Lime & Rust vízkő és rozsdoldó, 450 ml	Csaptelepek vízkőmentesítése.	maró	szulfamin sav, foszforsav	erősen savas	Égési sérülést okoz!
Domestos 15 perces lefolyótisztító, 500 ml	Csak fürdőszobai (haj, szappan) és konyhai lefolyó (zsír, fehérje) eldugulása ellen.	maró, környezeti veszély	klór alapú fehérítő, nátrium-hidroxid	erősen lúgos	Savval érintkezve mérgező gáz keletkezik! (Apró betűs.)
Harpic Power Plus, 750 ml	Vízkő és rozsd ellen.	maró	sósav	erősen savas	Égési sérülést okoz! Klór tartalmú tisztítószerezrel együtt nem használható!
Háztartási sósav, 1 l	Felületek vízkőmentesítése, mészfoltok eltávolítása.	maró	sósav	erősen savas	–
Mr. Muscle lefolyótisztító granulátum, 250 g	Dugulás elhárítása.	maró	nátrium-hidroxid	erősen lúgos	Lenyelés esetén hánytatni tilos!
Tiret Professional lefolyótisztító gél, 500 ml	Padlóösszefolyók, lefolyók dugulásának elhárítása.	maró	nátrium-hidroxid, nátrium-hipoklorit	erősen lúgos	Lenyelés esetén a száját bő vízzel ki kell öblíteni!
Tiret Turbo Power lefolyótisztító gél, 500 ml	Konyhai dugulás és fürdőszobai (haj okozta) dugulás ellen.	maró, környezeti veszély	nátrium-hipoklorit, nátrium-hidroxid, nátrium-metaszilikát	erősen lúgos	Savval érintkezve mérgező gáz keletkezik!
VIX hideg zsíroló hab, 750 ml	Tűzhelyekre, sütőkre ráégett zsír eltávolítása, oldása.	maró	nátrium-hidroxid, kálium-hidroxid	erősen lúgos	Szem- és bőrizgató hatású, bő vízzel leöblíteni!

(Le)értékelünk

Árleszállítás a ruhaboltokban

Árleszállítás, rebajas, sale, salde, deprezzmento. Mindegy, milyen nyelven látjuk, a nőtársadalom reakciója a világon minden pontján egy és ugyanaz: ilyenkor indul be az amúgy férfiak esetében emlegetett vadászösztön. Mit, mennyiért kapunk, és ha problémánk akad a termékkel, hogyan viselkedünk? Most minden kiderül!

Habár a „de jó a ruhád,” „de csinos vagy ma” és a „hol vetted ennyiért” felkiáltások őszinteségét és jóindulatát a legtöbb nő óvatos fenntartással fogadja a másiktól, annyi szent, hogy az irigy pillantásoknál valódi dicséret talán nincs is. Az árleszállítás egyfajta heuréka-ézés. Azt érezzük, jól jártunk, már-már átvettük a boltot, és a hülyének is megéri alapon kétszer annyi pénzt hagyni ott, mint terveztük. Sőt, ha nem lett volna a vitrin tele csábítóan röpködő, színes szárlékekkel, valószínűleg eszünkbe sem

jut kinyitni a pénztárcánkat. Ez az, amivel az üzletpolitikát kialakító szakemberek is tisztában vannak. Míg néhány évvel ezelőtt az árleszállítások egy-egy évszak végeztével lepték el a boltokat, mára általános trend, hogy alig telik el az évszak első hónapja, máris lépten-nyomon leértékelésekbe botlunk. A rutinos ruhavásárló azonban ilyenkor óvatos. Ugyanis az árzuhanás nem csak a vállfákon lógó ruhákat kuszálja össze, de a reklamációra vonatkozó (házi) szabályokat is jelentősen megbotlygatja.

Erre varrj gombot!

A Váci utca szezon idején kiváló vadászterület, ez volt tehát az első úti cél. A többi állomást bevásárlóközpontokban, illetve a fővárosban erre-arra bolyongva kerestük fel. Az árat illetően rövid újjú felsőket és nyári szoknyákat mértünk össze, minden üzletben kizárólag pamutból. Boldogan konstatáltuk, hogy akár kétezer forint is elég ahhoz, hogy vadiúj szerelésben pompázhassunk nyár végén. Ha pedig beérjük a használttal,

Azért olcsó, mert gyerekek varrták?

Bár a legtöbb nagy, internetes honlappal rendelkező ruhaüzlet külön bejegyzésben foglal állást a gyermekmunka ellen, mégis rendszeresen hallunk olyan híreket, melyek a ruhaipart kiskorúak munkába fogásával vádolják. Mitől is olyan olcsó az a párszáz forintos szoknya vagy trikó? Valószínű, hogy akár gyerekek, akár felnőttek készítették, az olcsóság sokkal inkább a munkások szűkre szabott béreinek, mintsem a ruhavállalat adakozó kedvének köszönhető. A legutóbbi nagy botrány a hazánkban legfeljebb turkálókban jelen lévő brit ruhacég körül robbant ki. A BBC tényfeltáró riportjából kiderült, hogy a Primark nevű üzletlánc gyanúsán olcsó termékeinek egy részét indiai sikátorokban élő, 10 év körüli gyerekek készítik nem több mint napi száznyolcvan forintnak megfelelő fizetségért. Sajnos teljesen biztosak semmiképp sem lehetünk a megvásárolt ruhanemű eredete felől. Sőt, nem csak az olcsóság sejtetheti azt, hogy a készítés módja etikátlan volt. Nem ritka, hogy egyes üzletek húszezer forintért árulnak egy cipőt, melynek készítője átszámítva legfeljebb kétszáz forintot kapott.

Mit mond a jogszabály?

A tisztánlátás érdekében mindekelőtt egyet szögezzünk le: ruhánknál nem jótállásról, hanem szavatosságról beszélünk. Minőségi kifogás esetén főszabályként a vásárlás napjától számított két éven belül reklamálhatunk, ha használt termékről van szó, a felek rövidebb határidőben is megállapodhatnak, egy évnél rövidebb elévülési határidő azonban ekkor sem köthető ki.

Amennyiben a vásárlást követő hat hónapon belül hibásodik meg a termék, a jogszabály kimondja, hogy az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a hiba már a teljesítés időpontjában megvolt, kivéve, ha e vélelem a dolog természetével vagy a hiba jellegével összeegyeztethetetlen. Ez azt jelenti, hogy ha a kereskedő nem akarja elismerni az igényünket – például szerinte azért ment tönkre a termék, mert nem használtuk megfelelően –, akkor a teljesítést követő első hat hónapban ezt neki kell bizonyítania. Ezt követően viszont minket terhel a bizonyítási kötelezettség.

A szabályok nem tesznek különbséget teljes árú és áreszállított termék között, kivéve akkor, ha az üzlet a vásárlás helyén egyértelműen feltüntette, hogy az árcsökkenés oka a termék egy bizonyos meghibásodása. Ilyen esetben a jelzett hibával nem, de más minőségi kifogással visszavihetjük a megvásárolt ruhát. A paragrafu-

akad olyan hely, ahol hatszáz forintból is felöltözhetünk. Aztán persze jött a szokásos mumus, a reklamáció. Olyan kesze-kuszaság van itt kérem szépen, hogy az ember csak úgy kapkodja a fejét. Az eladóknak vagy fogalmuk sincsen a problémák megoldásának módjáról, vagy félretájékoztatták őket, netán egyszerűen az üzletpolitika áll szöges ellenében a szabályokkal (*lásd Mit mond a jogszabály? című keretesünket*). Az árleszállított termékre vonatkozó reklamáció ideje szinte egyik esetben sem egyezik a teljes árú ruhákra vonatkozó feltételekkel. Egyébként kedves és mosolygós eladó kislányok beszélnek összevissza, olykor látszólag maguk sem nagyon tudják, miről. A tizenöt üzlet tesztelése közben egyre erősödött bennünk a gyanú, hogy itt bizony valami nagy zavar lehet a reklamáció ügyében.

Úgy döntöttünk tehát, hogy ezúttal többszörös tesztet végzünk, s egy boltban belül több eladót is megkérdeztünk a felmerülő problémák megoldásának kérdéséről. Láss csodát, nem egyszer fordult elő, hogy a reklamáció időtartamára vonatkozóan teljesen más információt kaptunk. Ami a szókénel még egy hónap volt, két válfával arrébb a barnánál már csak tizenöt nap.

Sebaj, ekkor sem adtuk fel, mindenáron utána akartunk járni az igazságnak, gondoltuk, az üzletek weboldala segít majd tisztán látni. Szomorúan tudomásul kellett vennünk, hogy ez az ötlet is hamvába holt. A legtöbb nem is rendelkezik magyar nyelvű honlappal. Akad köztük olyan, ahol ugyan az anyaország weblapját lefordították magyarra, de a spanyolok, olaszok vagy franciák sajnos nem érintettek a magyar szabályozásban, így itt is zsákutcába futottunk. Egyedül a Jeans Club magyar nyelvű oldalán találtunk Vevőszolgálat menüpontot. Nem maradt más, mint a telefon. Mondanom sem kell, így sem letünk okosabbak. Egy esetben a hölgy

türelmet kért, amíg kolléganőjétől megpróbálja megtudakolni a választ. Miután ketten sem voltak okosabbak, arra jutottak, vigyük be a szóban forgó ruhadarabot, majd csak lesz valahogy.

Boltról boltra

Az ausztrál Aboriginal sportosan elegáns ruhái egyébként sem tartoznak a megfizethetetlenül drága darabok közé. Leértékelt árú felsőt akár egy ezresért, szoknyát pedig kétezer forintért is kapunk. A boltban először azt mondták, akár leértékelt, akár teljes árú a ruha, egy hónapig nyugodt szívvel reklamálhatunk. Második alkalommal ugyanaz a hölgy állt a pult mögött, ezúttal egy kolléganő társaságában. Ekkor az egy hónapból két hét lett, még hozzá minőségi kifogás esetén is. Valószínűleg kissé értetlen és zavart tekintettel meredhettünk rájuk, mert egy félperces szünet után hozzátették: „de végül is, lehet egy hónap is.”

A C&A-ban 1.500 forintért láttunk felsőt, 2.500-ért szoknyát, de itt még a teljes árú termékekből is ki lehet fogni egy-egy „főnyereményt”. Az egyetlen bökkenő, hogy az árleszállított terméket itt csak egy hétig vihetjük vissza.

A H&M-ben hasonló árban találtunk felsőt, szoknya pedig akadt még 1.300 forintért is. Itt „nyertünk” még két hetet: egy hónapig vihetjük vissza a leértékelt ruhát, ugyanennyi idő áll rendelkezésünkre, ha színt vagy méretet cserélnénk.

A Promod már egy fokkal magasabb kategória az árlétrán, bár a leértékelés szintén kedvező: körülbelül hatezer forintból öltözhetünk fel. A reklamációra pedig a leggyakrabban egyhetes leértékelt, fél éves minőségi és egy hónapos egyéb cse-re időtartam vonatkozik.

A Mangoban egy pulton találtunk már csak leértékelt holmit, itt összesen ötezer forint a szett, amúgy csak újratlan felsőt vehetünk ennyiért. Egyéb tekintetben teljes volt a zavar. Míg az emeleten úgy tartották, fél év a minőségi, egy hónap az egyéb cserére rendelkezésre álló idő, a földszinten már szorosabbak voltak a korlátok. Itt azt mondta a hölgy, hogy ha a régi kollekcióból vásároltunk, legyen az leértékelt vagy teljes árú, cserére semmiképp sincs lehetőség, mert a maradék nyári ruhát már elszállították, így marad a levásárlás. Ráadásul szerinte összesen tizenöt napunk van reklamálni. A New Yorkerbe két hétig vihetjük vissza a leértékelt árut, és ugyanennyi időnk van, amennyiben mégsem nyerte el tetszésünket a

Reklamáció terén olyan kesze-kuszaság van, hogy az ember csak úgy kapkodja a fejét.

Üzlet neve	Aboriginal	C&A	H&M	Promod	Mango	New Yorker	Bershka	Jeans Club
Címe	1052 Budapest Váci utca 32.	1052 Budapest Váci utca 16.	1052 Budapest Váci utca 12.	1052 Budapest Váci utca 14.	1052 Budapest Váci utca 19-21.	1052 Budapest Vörösmarty tér 1.	1052 Budapest Vörösmarty tér 3.	1052 Budapest Sütő utca 2.
Árleszállított termék ára (felső)	990 Ft-tól	1.490 Ft-tól	1.790 Ft-tól	2.490 Ft-tól	1.495 Ft-tól	1.490 Ft-tól	1.990 Ft-tól	590 Ft-tól
Árleszállított termék ára (szoknya)	1.990 Ft-tól	2.490 Ft-tól	1.290 Ft-tól	2.990 Ft-tól	2.990 Ft-tól	2.990 Ft-tól	1.995 Ft-tól	1.290 Ft-tól
Árleszállított termék reklamációs protokollja								
Cseregarancia	1 hónap	1 hét	1 hónap	1 hét	1 hét	2 hét	1 hónap	6 hónap
Pénzvisszafizetési garancia	nincs	nincs	1 hónap	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
Teljes árú termék reklamációs protokollja								
Minőségi kifogás cseregaranciája	1 hónap	6 hónap	6 hónap	6 hónap	15 nap	6 hónap	6 hónap	6 hónap
Méretcsere, színcsere	1 hónap	1 hónap	1 hónap	1 hónap	15 nap	2 hét	1 hónap	1 hónap
Adatfelvétel időpontja	2010. 08. 18.	2010. 08. 18.	2010. 08. 18.	2010. 08. 18.	2010. 08. 26.	2010. 08. 18.	2010. 08. 26.	2010. 08. 26.

portéka. A Bershkában sem tettek különbséget csökkentett és eredeti árú termék között. Egy hónapig reklámálhattunk, a szoknya-felső összeállítás pedig körülbelül négyezer forint.

A Jeans Club már évek óta nagyszabású akciókat hirdet, nincs ez másképp idén sem. Mindössze hatszáz forint egy vadonatúj póló, a szoknyáért 1.300-at kell csupán fizetnünk. Az eladó kérdésünkre felelte azzal kezdte, hogy ők nem tesznek különbséget: az ár mindegy, egy hónapig variálhatunk, minőségi kifogás esetén pedig áll a szokásos fél év.

A Zara volt az egyetlen olyan üzlet, ahol a pult mögött kiáltozó, hatalmas betűkkel tüntették fel a reklamációra vonatkozó szabályokat. Így itt csak a csökkentett árú ruhákról kérdeztünk. Szintén egyedüli eset, hogy az eladó külön kiemelte, ha visszahozzuk a ruhát és nem találunk kedvünkre valót, a pénzt is visszaadják. Ettől függetlenül az árleszállított ruhák reklamációja itt is egy

hónapra korlátozódik akkor is, ha a kifogás a termék minőségével kapcsolatos.

A Retro egyik üzletében az eladóhölgy azt mondta, a leszállított árú ruhát csak három napig vihetjük vissza a bolt szabályai szerint. Ekkor kétségbeesett ábrázattal közöltük vele, hogy az általunk vásárolt portéka már kéthetes. A hölgynek megesett rajtunk a szíve, s azt mondta, vigyük csak vissza, majd megoldják.

A MEXX egyértelműen felsőbb árkategória. Itt még leértékelés idején is több mint tízezer forintba kerül a szükségünk, ha egy szoknyát és egy felsőt szeretnénk vásárolni. A szabályok szinte népmesei motívumot öltönek: mindhárom eshetőségnél három hónap áll rendelkezésünkre, ha problémánk akadna. A leértékelt ruhánál annyit érdemes tudni, hogy a készlet fogyása miatt cserélni nem tudnak, pénzt nem adnak vissza, legfeljebb levásárolni lehet.

A Stradivarius üzlete kilóg a sorból. Ez a Jeans Club mellett a másik olyan bolt,

Az anyag, amit magunkon hordunk

Míg testünkben kizárólag a száz százalékban pamutból készült termékeket hasonlítottuk össze, a paletta, melyből a ruhaipar válogat, alapanyag tekintetében igencsak színes. Az adott ruhadarabba bevarrt tájékoztatóból tudhatjuk meg, milyen anyaggal kell bőrünknek szoros kapcsolatba kerülnie nap mint nap. A leggyakoribb megoldás az akár allergiát, bőrirritációt is kiváltó műszál. Korábban gyakran találkozhattunk nylonnal, mostanában inkább a szellőzésében, puhaságában a természetes anyagokhoz jobban hasonlító poliészter és akril népszerű. A műszál anyagok kőolaj-származékokból is készülhetnek, így tudnunk kell, hogy előállításuk környezetszennyezéssel járhat. A természetes anyagok esetében a pamut és a gyapjú a leggyakoribb, de mostanában találkozhatunk len, kender, sőt esetenként bambusz alapanyagú ruhakölteményekkel is. A pamut előnyei a puhaság, a rugalmasság, a jó nedvszívó képesség és nem utolsósorban a tartósság. Ez az anyag a műszállal ellentétben könnyen lebomlik, ugyanakkor a gyapot termesztése sem éppen környezetbarát tevékenység: a világ összes permetező anyagának egynegyedét ez az iparág használja. A lent és a kender ezzel szemben biotermesztéssel állítják elő, a kapott anyag pedig tartós és pamuttal is keverhető. Ennek ellenére az USA-ban a mai napig tilos a kender termesztése, hiszen egyik fajtájából marihuána vagy hasis is készülhet.

Zara	Retro	MEXX	Stradivarius	Pull and Bear	Luna használsruha	Ruha Galéria
1052 Budapest Váci utca 6.	1024 Budapest Lövőház u. 4-6.	1123 Budapest Alkotás út 53.	1024 Budapest Lövőház utca 2-6.	1052 Budapest Vörösmarty tér 1.	1111 Budapest Karinthy út 26.	1088 Budapest Baross u. 6.
1.395 Ft-tól	2.490 Ft-tól	2.000 Ft-tól	990 Ft-tól	2.995 Ft-tól	500 Ft-tól	300 Ft-tól
2.950 Ft-tól	3.990 Ft-tól	8.000 Ft-tól	1.290 Ft-tól	3.995 Ft-tól	950 Ft-tól	300 Ft-tól
30 nap	3 nap	3 hónap	1 hónap (szín/méret) 6 hónap (minőség)	1 hónap	minőségi csere nincs, levásárlás 1 hét	leértékelt termékre nincs
30 nap	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
6 hónap	6 hónap	3 hónap	6 hónap	6 hónap	minőségi csere nincs	levásárlás – megszabott idő nincs
1 hónap	1 hónap	3 hónap	1 hónap	1 hónap	1 hét	levásárlás – megszabott idő nincs
2010. 08. 26.	2010. 08. 26.	2010. 08. 26.	2010. 08. 18.	2010. 08. 18.	2010. 08. 26.	2010. 08. 18.

ahova a leértékelt ruhát a teljes árúval megegyezően, a többi üzlethez képest hosszabb ideig, fél évig vihetjük vissza minőségi kifogás esetén. Ráadásul az árfekvés is igen kedvező: a szett 2.300 forintba kerül.

A Pull and Bearben leértékelést nem találtunk, így a legolcsóbb szoknyát és pólót kerestük meg: összesen hétezer forintból lehet felöltözni. Egyébként itt is az egy hónap, fél év páros van érvényben.

Utoljára, de nem utolsó sorban kerestük fel az igazi ingyencsek paradicsomát, a használsruha üzleteket. A Ruha Galéria az az ominózus bolt, ahol akár száz forintból is felöltözhetünk, de a Lunában sem kerül sokkal többbe az együttes, ráadásul kevés az esély arra, hogy a megvásárolt darab szembe jöjjön velünk az utcán. Mivel a termék több kézen megy keresztül, egyik üzletben sem vállalnak a minőségért utólag garanciát. A Lunában egy hétig cserélhetünk, ha meggondoltuk magunkat,

míg a Ruha Galéria igazi, családi hangulatú kis bolt, itt a pénzt is visszaadják, ha nem találunk kedvünkre valót és nem akarunk élni a levásárlással, a vásárlás dátumát pedig nem igazán figyelik.

Most akkor mi is a teendő?

Összességében szomorúan állapíthatjuk meg, hogy az eladók felkészületlenek, az üzleteket pénztártól való távozás után kevésbé érdekli a vásárló, mint annak előtte, az árleszállított ruhadarabok pedig valahogy mostoha testvérei teljes árú társaiknak. Noha a legtöbb üzletben a szabályokhoz képest még többletvállalással is találkozunk (pl. meghatározott ideig csere vagy akár pénzvisszafizetés szín- vagy méretprobléma esetén), a boltok nem kezelik szabályszerűen a minőségi problémákkal kapcsolatos reklamációt. Sőt, egyes esetekben az eladók számára nem is mindig teljesen világos, mi a különbség a minőségi kifogás és az esetleges szín- vagy méretcsere között. Éppen ezért elengedhetetlen, hogy mi, fogyasztók vegyük komolyan, ha veszünk valamit. Fontos, hogy ismerjük a jogszabály biztosította jogainkat minőségi kifogás esetén. Tudjuk, hogy a leértékelt termékek nem különbek teljes árú társaiknál, így jogaink akkor sem csorbulhatnak, ha egy cipőt, ruhát vagy bármi más kedvezményesen kínálunk számunkra. Éppen ezért mindig legyünk résen: ha kell, a következő bevásárló körútra induljunk a Mít mond a jogszabály? című keretes írással a kezünkben, így nem érhet meglepetés! A tapasztalatok egyébként is azt bizonyítják: a jogait ismerő vásárlóval a kereskedők is másként viselkednek.

Kerekes Borbála

sok szerint elsősorban kijavítást vagy cserét kérhetünk. Ruhákról lévén szó, nyilván elsősorban a csere jöhet számításba. Ilyenkor a bolt köteles az eredetivel mindenben egyező csereterméket kínálni a vevőnek. Amennyiben az adott terméket – esetünkben ruhadarabot – sem kijavítani, sem kicserélni nem lehet, árleszállítást kérhetünk vagy elállhatunk a szerződéstől, azaz visszakérhetjük a termék árát. Ha az üzlet mégis mással próbálkozna, ne engedjünk: a jogszabályok nem ismerik a levásárlás fogalmát, a pénzt vissza kell adniuk.

Más a helyzet, ha nem minőségi kifogásunk van (például nem jó a méret, mégsem tetszik a szín). Ilyenkor kizárólag a kereskedő döntésén múlik, hogy kicseréli-e másra, esetleg visszafizeti-e a vételárat, erre ugyanis a jogszabályok alapján nem köteles. Célszerű erre tehát a vásárlás előtt rákérdezni, és azt lehetőség szerint rögzíteni, például a bizonylaton – amit egyébként is fontos megőriznünk, mivel a minőségi kifogás érvényesítéséhez be kell mutatnunk. Amennyiben a boltban nem érünk célt, ragaszkodjunk hozzá, hogy a minőségi kifogásról vegyenek fel jegyzőkönyvet. Jogszabálysértés esetén bejelentéssel élhetünk a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság területileg illetékes szervénél. Fontos, hogy a hatóság egyedi fogyasztói panasszal kapcsolatban nem járhat el, tehát nem tudja arra kötelezni a kereskedőt, hogy például javítsa ki a hibás terméket. Ennek érdekében a bírósági út alternatívájaként békéltető testülethez fordulhatunk.

Moxa, szike, homeopátia

Teret nyerő alternatív gyógymódok

A köztudatban úgy él, hogy az alternatív gyógyászat – hivatalos kifejezéssel a nem-konvencionális gyógymódok – és a hagyományos nyugati orvoslás tűz és víz, kibékíthetetlen egymással. Pár éve sokan jóslták azt, hogy a természetgyógyászat csupán múló divathullám lesz. Ezzel szemben ma már nem csak a betegek nyitottak az alternatív módszerekre, hanem egyre inkább az orvostársadalom is: immár két orvosi egyetemen is oktatnak kiegészítő orvoslást.

„Alapvetően kétfajta szemléletről beszélünk: a tényeken és bizonyítékokon alapuló nyugati orvoslásról, és a nem bizonyított – alternatív, kiegészítő – gyógyításról, amelybe a homeopátiától kezdve, a természetgyógyászatot át a hagyományos kínai orvoslásig sok minden beletartozik. Az utóbbi időben a szakma, az orvostársadalom mindinkább nyitott ezek felé a gyógymódok felé” – mondja Dr. Vingender István, a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karának oktatási dékánhelyettese. Akárcsak nyugaton, a magyar lakosság körében is elfogadott a komplementer terápia: a lakosság 50–55 százaléka megfordult már ilyen gyógyító-nál, és ez a szám folyamatosan nő.

lthton anatómia, Kínában akupunktúra

Az elmúlt időszakban két neves magyar orvosi egyetem is integrálta hivatalos képzésébe a nem-konvencionális gyógyászatot: Pécsen 2008-ban indították el a komplementer medicina, azaz kiegészítő orvoslás tanszéket, ahol kínai orvoslást, manuálterápiát, neurálterápiát oktatnak (*e gyógymódokról bővebben olvashat keretes írásunkban*), a budapesti Semmelweis Egyetemen pedig idén ősztől hagyományos kínai gyógyászati képzés indult.

A fővárosi képzés nem önálló tanszékként működik, hanem a kínai Heilongjiang egyetem kihelyezett tagozata. „Hallgatónk az öt év alatt a klasszikus orvosi diplomához szükséges ismereteket is megtanulják – például anatómia, élettan, kémia –, ezután jöhet a kínai hagyományos orvoslás, mint az akupunktúra, a manuálterápia vagy a moxa kezelés” – fejtegeti a Semmelweis Egye-

tem dékánhelyettese. A hallgatók az első négy évben a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karán részesülnek elméleti és az ahhoz kapcsolódó klinikai gyakorlati oktatásban, majd az ötödik évben Kínában, a Heilongjiang Hagyományos Kínai Orvostudományi Egyetemen folytatják végzős klinikai gyakorlatukat. „Az azonban hangsúlyos, hogy az itt végzett hallgatók nem a magyarnak megfelelő orvosi diplomát kapnak, hanem klasszikus értelemben vett „kínai gyógyászok” lesznek” – mondja Dr. Vingender István.

A Pécsi Tudományegyetem Komplementer Medicina Tanszékének leírásában is kiemelik, hogy a cél nem a „komplementer orvosok” képzése, hanem az, hogy az orvosi pályát választó hallgató először váljon hivatását és szakmáját alaposan ismerő szakemberré, és majd csak ezután tanulmányozza a komplementer medicina „egyes ágait... és később alkalmazza érdeklődésének és a szabad terápiai választásnak megfelelően.

Homeopátia

A homeopátia – vagy hasonszenvi gyógymód – alternatív eljárás. Elsőként Samuel Hahnemann írt le a XVIII. században. A homeopáták nézete szerint a betegségek olyan szerekkel kezelhetők, amelyek egy egészséges emberben a betegséghez hasonló tüneteket váltanak ki. Állításuk szerint sorozatos hígítással, és az egyes hígítások közötti rázással megszüntethetők a szer toxikus hatásai, míg a vivőanyag (többnyire víz, alkohol vagy cukor) megőrzi a szer tulajdonságait. A végtermék gyakran annyira híg, hogy vegyileg megkülönböztethetetlen a tiszta vivőanyagtól. A homeopáták a beteggel konzultálva feltárják fizikai és lelki állapotát, majd ennek megfelelően választják ki a gyógymódot. Szereikkel mellékhatások nélkül, a szervezet áthangolásával, harmonizálásával próbálják leküzdeni a különféle betegségeket. A homeopata orvos nagy figyelmet fordít az anamnézisre: számba veszi a beteg múltját, öröklött betegségeit, szokásait, életkörülményeit, érzéseit, illetve tüneteit. Ezután a hagyományos diagnosztikai módszerrel megvizsgálja betegét. Az így nyert összes információt összevetve, azokból a legjellemzőbbeket figyelembe véve választ szert. A homeopátiás szer feladata az öngyógyító folyamatok beindítása, segítése.

Neurál, manuál, no meg a moxa

A neurálterápia különböző gócok szűrése és kezelése speciális ingerterápiával. Az akupunktúrához hasonlóan az adott szervekhez tartozó reflexzónákon, akupunktúrás meridiánokon és az idegpályákon keresztül igyekszik szabályozni az egyes szervek működését. A kezelés injekciós tűvel történik, és használói szerint sokszor egy-egy kúra is alkalmas a panaszok megszüntetésére.

A manuálterápia a csontkovácsoláson és más – a gerincet és a csontokat kezelő – természetes gyógymódokon alapuló, orvosok által továbbfejlesztett, tudományos alapokra helyezett, természetes gyógyító módszer. Elsősorban a támasztó- és mozgatórendszer (gerinc, végtagok ízületei, izomzat) sérülései, gyulladásai, elváltozásai diagnosztikájával és kezelésével foglalkozik. A cél az, hogy a zömében kézzel végzett technikákkal az ízületek mozgáskorlátozottságának feloldásával, az izomzat lazításával vagy erősítésével helyreállítsák a gerinc és a végtagi ízületek mozgásdinamikáját, funkcióját, eredeti statikáját, stabilitását, ezáltal csökkentve, megszüntetve a fájdalmat.

A moxaterápia az akupunktúrás pontok hővel való ingerlése. Számos változata ismert. Ma a legnépszerűbb moxa technika az úgynevezett közvetett moxaterápia, mivel kisebb valószínűséggel jár égéssel vagy fájdalommal. Ennek során a gyógyász egy meggyújtott végű moxa (körülbelül szivar méretű és formájú) rúd parázsló felét 1-2 ujjnyi távolságban az akupunktúrás ponthoz tartja – általában a behelyezett akupunktúrás tű mellett –, amíg a bőr enyhén ki nem pirul, hogy a hőt égés nélkül a megfelelő területre juttassa. Alkalmazói szerint a moxa akupunktúrával kísérve nagyon hatékony lehet sokféle betegség gyógyításában, mint például hátfájás, izommerevség, fejfájás, migrén.

Szkeptikus vélemények

A Magyar Tudományos Akadémia orvosi osztálya tudományosan megalapozottnak ítélte a csak orvosok által végezhető kínai orvoslás, manuális medicina és neurálterápia ágakat, míg például az ajurvéda, tibeti medicina, homeopátia, biofizikai orvoslás vagy különféle böjt-kúránál további bizonyítékokat, érveket hiányolt, de nem gátolta ezek alkalmazását.

Vannak azonban, akik a hivatalos állásfoglalásokkal is szembe helyezkednek. „Nem létezik kétféle medicina, bizonyított és bizonyítatlan, csupán egy, ez pedig a nyugati orvoslás” – vallja Szilágyi András fizikus, biofizikus, a Szkeptikus Társaság ügyvezető alelnöke. A szkeptikusok a legtöbb hagyományos gyógymódból a tudományos bizonyítást hiányolják, és egyáltalán nem támogatják, hogy az egyetemi képzésbe bekerültek az alternatív gyógymódok egyes fajtái. „Ha a hagyományos kínai orvosláson belül az akupunktúrát nézzük, tudományos vizsgálatok kimutatták, hogy maga a szűrés valamilyen hatást kifejt, de a hatást illetően nem volt különbség a között, hogy egy bizonyos pontba szúrták a tűt vagy a mellé. Nincsen rá semmilyen tudományos bizonyíték, hogy léteznek az akupunktúrás pontok, az eredmény lehet csupán placebo is” – eseteli a tudomány érveit az alelnök. A most indult képzésekben azt is aggályosnak tartják, hogy az ilyen és ehhez hasonló tudományos következtetéseket – a modern szemléletet – egyáltalán nem oktatják, hanem csak és kizárólag a kínai ismereteket. „Mi azt mondjuk, hogy ezeket a gyógymódokat tudományosan meg kell vizsgálni” – teszi hozzá Szilágyi András.

Placebo hatás?

Itthon is sokan veszik igénybe a homeopátia segítségét. Magyarországon – több nyugat-európai országgal ellentétben – hivatalosan csak orvos végzettségű homeopáták praktizálhatnak, és az Országos Gyógyszerészeti Intézet (OGYI) az elmúlt tizenöt évben számos homeopata készítményt engedélyezett. 2005-ben világszerte mintegy 100.000 orvos alkalmazta a homeopátiát. A gyógymód hívei azt mondják, hogy ez a módszer sokkal emberközpontúbb és szelídebb, mint a vegyszerekkel és műtétekkel dolgozó nyugati orvoslás, mivel az egész embert és nem csupán a tüneteket vizsgálja. „Egy homeopátiás orvos egyaránt alkalmazza a két módszert a beteg álla-

potának megfelelően. Az esettől függ az, hogy önállóan vagy kiegészítő eljárásként alkalmazzuk a homeopátiát” – mondja Dr. Katona Edit, a Homeopata Orvosi Egyesület ügyvezető alelnöke.

„A hagyományos orvoslással elnyomjuk, megszüntetjük a tüneteket, míg a homeopátia egy hosszabb folyamat, többek között az immunrendszert és a páciens saját öngyógyító mechanizmusát igyekszik megtámogatni. Fontos feladatunk, hogy alternatívákat tárjunk a beteg elé, több felelősséget adjunk a kezébe saját gyógyulásában” – válaszolja a gyógymód alapvető metodusát az egyébként pszichiáter doktornő.

A homeopátiát számos vita kíséri, ellenzői azt is kifogásolják, hogy a homeopátia és készítményei elsősorban placebo hatással dolgoznak. A szkeptikusok szerint etikai problémákat vet fel a módszer azzal, hogy elhiteti a betegekkel azt, hogy készítményei gyógyulást okoznak.

„A homeopátia nem csupán placebo hatáson alapul, de sutba dobhatja a diplomáját az az orvos, aki nem tud placebo hatást elérni” – hangzik a doktornő ellenérve.

A Szkeptikus Társaság a természetes gyógymódok közül a gyógynövények alkalmazását tartja hatásosnak – mivel ezek bizonyítottan tartalmaznak hatóanyagot – valamint némely izomlazító masszázsfajtákat és egyes csontkovács módszereket. Ahogy Szilágyi András elmondta: „Elképzhetőnek tartjuk azt, hogy a jövőben bizonyos akupunktúrás módszerek bizonyítást nyernek, pozitív eredményű vizsgálatokkal, ám ez egyelőre a jövő zenéje.”

Schäffer Dániel

Az elmúlt
időszakban két neves
magyar orvosi egyetem
is integrálta hivatalos
képzésébe
a nem-konvencionális
gyógyászatot.

Vénasszonyok nyarán – aktívan

Programok a természetben

A kora őszi beköszöntével remek egésznapos szabadtéri élményszerzésre nyílik módunk – a Fertő-tó nádasai, a Tisza-tó körül vagy éppen az európai madármegfigyelő napok programjaihoz kapcsolódva. Cikkünk kedvet kíván csinálni és néhány ötletet adni a természet és az aktív pihenés híveinek.

Fertő-tavi öko programok

Hazánk és Ausztria osztozik az egyedül természeti értékei miatt a világörökség részévé nyilvánított, egyébként pedig Közép-Európa harmadik legnagyobb állóvízének számító Fertő-tavon. A tó és környéke számtalan lehetőséget nyújt a kikapcsolódni vágyóknak, legyen az hajókirándulással (<http://www.fertotavihajoutak.hu>) vagy kenuzással egybekötött ismerkedés a természettel, de egyúttal a kezdő és profi kerékpárosok is megtalálják érrefelé számításait, hiszen a tó körül kevés az emelkedő, a bátrabbakat vonzó Soproni-hegység pedig a közelben van. A madárvilág gazdagsága garantálja, hogy ha madárlesre indulunk, lesz is bőven mit látni és hallani. A tavat mindkét országban nemzeti park védi, ezért fokozott figyelem járul a természeti értékek megóvásához és minél több emberrel való megismertetésére. Egy öko turizmussal foglalkozó vállalkozás (NA-TÚRA Bt.) gyermekeknek, családoknak és baráti társaságoknak szervez különféle ismeretterjesztő, egyben aktív kikapcsolódási formákat –, a hajnali madárlestől az alkonyi kenuúráig, amelyen saját kezűleg lapá-

tolhatunk a nádasok sűrűjében. A rutinos kerékpáros akár extrém erdei mountain bike túrákon is részt vehet. A tó körbekerékpározható, s miután alig van szintkülönbség, kevésbé tapasztaltaknak is ajánlható. A környező települések fogadóiban és pincéiben ki lehet pihenni az út fáradalmait, megismerve a táj jellegzetes borait.

Kerékpárral a Balaton körül

Hazánk legkedveltebb nagy tava teljesen körbekerékpározható. A tó körbekerékezése kb. 210 kilométert jelent, amit a megszállottak akár egy nap alatt is letekernek, míg a többség inkább ráérősebben teljesíti a távot. Miután a szintkülönbség alacsony, és az út védve van a nagy forgalomtól, akár kisgyermek vagy idősek is vállalkozhatnak a túra kisebb-nagyobb részére. Mindehhez csak kerékpárra és védőfelszerelésre van szükség – no meg pótgumira, defektjavítóra, pumpára és kerékpáros szerszámokra. A biciklis turizmust támogatja a Balaton mentén működő számos kerékpáros szerviz, szaküzlet vagy kerékpáros betető is. Akik elbírnak a magaslatokkal, ne hagyják ki Tihany, Badacsony vagy ép-

pen Szigliget megmászását és az így elérhető, messzire nyúló kilátást! A látvány pótolja a fáradalmakat.

A Balatontól csak néhány kilométerre északra kezdődik a Balaton-felvidék, amely apró falucskáival, mesés tájával ragadtatja el az ide látogatót. Ábrahám-hegynél északra fordulva hamar eljutunk a salföldi természetvédelmi majorba, ahol őshonos magyar állatok mellett lovagolhatunk, kocsikázhatunk vagy éppen pálinkás, pogácsás csikósbemutatót szórakozhatunk.

Akik kedvet kaptak, és még idén bicikliyeregbe pattannak a tó mentén, azoknak ajánljuk figyelmébe szeptember második hétvégéjét, amikor is az északi parton Csupak, Tihany és Badacsony is egy időben szervezi szüreti fesztiválját.

Európai madármegfigyelő napok október első hétvégéjén

A Magyar Madártani Egyesület is csatlakozott a világszövetség (BirdLife International) 1992-ben indult kezdeményezéséhez: az őszi madárvonulások idején jelentős számban hosszabb-rövidebb ideig nálunk állomásozó madarakat megfigyelik, s lejegyzik előfordulásukat. Az egyesület ezen alkalomból országsszerte izgalmas programokat ajánl kicsiknek és nagyoknak. A friss levegőn eltöltött órák alatt egyedülálló tudás és szemléletmód elsajátítására van lehetőség. A programok általában egyfelől kisgyermekkel is teljesíthető, látnivalókban bővelkedő túrák, másfelől egy-egy madárvárán eltölthető nap, amelyek keretében testközelből is megtekinthetjük és megismerhetjük a madarakat, miközben meggyűrűzik őket a madarászok. Sokan nem is gondolnák, hogy milyen érdekes, egzotikusnak is nevezhető madarak fordulnak meg hazánkban, akár közvetlen köze-

Aktív kikapcsolódás számokban							
Program	Részvevők száma	Célcsoport	Időtartam	Táv	Útvonal	Program díja	Szervező, információ
NA-TÚRA kenutúra a Fertő tavon	maximum 7 fő (egy kenu)	természetbarát családok, baráti társaságok, iskolai csoportok	kb. 3 óra	nincs adat	Fertő-tó nádasai	3.800 Ft + 25% áfa	Molnár Balázs +36/30-9866-488 http://na-tura.hu
Szervezett Kerékpártúra a Fertő-tájon	minimum 10 fő	10 éves kortól bárki	egész napos	kb. 45 km	Sopron-Fertőrákos-Ausztria-Páneurópai Piknik-Sopron	3.900-4.900 Ft + 25% áfa	Molnár Balázs +36/30-9866-488 http://na-tura.hu
Kerékpárral a Balaton körül	bármennyi	0-99 éves korig	egy vagy többnapos	kb. 210 km	Balaton-körút	egyéni	http://balatonikorut.hu/bicikliut
Európai Madármegfigyelő Napok	bármennyi	0-99 éves korig	egész napos	változó	országszerte	ingyenes	Magyar Madártani Egyesület http://mme.hu
Lovastúra a Tisza-tó körül	minimum 3 fő	tapasztalt lovas	3 nap, 4 éjszaka	kb. 120 km	Tiszafüred-Tiszanána-Tiszavalk-Tiszafüred	88.500 Ft/fő	Gulyás Iovastanya Tiszafüred-Örvényes Tel.: 59/351-814 http://gulyaslovastanya.hu/tura.html
Lovastúra a Hortobágyra	minimum 3 fő	tapasztalt lovas	3 nap, 4 éjszaka	kb. 120 km	Tiszafüred-Hortobágy-Mátai-pusztá-Hajdúszoboszló-Tiszafüred	88.500 Ft/fő	Gulyás Iovastanya Tiszafüred-Örvényes Tel.: 59/351-814 http://gulyaslovastanya.hu/tura.html

lünkben. Ilyen például a kis tömzsi, élénk színekben pompázó jégmadár vagy a parkokban is gyakran látható és hallható erdei pinty himje.

A programokról érdemes az egyesületi honlapon (www.mme.hu) tájékozódni, de jó tudni, hogy egyéni madárszámlálást is lehet végezni, ami azt jelenti, hogy mellőzve a szervezett programon való részvételt, akár lakóhelyünkön is számba vehetjük a madarakat. Ekkor közölni kell az általunk megfigyelt madarak fajtáját, (becsült) számát és előfordulási helyét délután 4 óráig az egyesületnek. A két nap szakmai verseny is egyben, ahol a résztvevők és a madarak száma alapján rangsorolják az országokat. Hazánk mindig nagyon jól szerepel, gyakran dobogós helyezéssel.

Lóháton a Tisza-tónál

A Tisza-tó önálló élete a kiskörei víztározó átalakításával kezdődött meg, s az utóbbi években igen kedvelt kiránduló-

és üdülőhellyé vált. Az idei áradások sajnálatos módon a tavat is érintették, így a szezon a vártnál gyengébbre sikerült, de az idő előre haladtával egyre jobb lesz a helyzet, így összeállításunkba is nyugodt szívvel válogattunk be tö-

**Magyarországon
mindenki megtalálhatja
számításait, szeresse akár
a vizet, a messzire nyúló,
déliabos pusztát vagy
éppen rajongjon a
barlangos hegyekért.**

környéki programokat. A lovaglás szerelmesei a Tiszánál is részesülhetnek abban a kiváltságban, hogy lóháton kerülhetnek közeli kapcsolatba a természettel. Vadregényes tavunk környékén több túraajánlat közül is választhatnak azok, akik már elég rutinosak ahhoz, hogy több napon keresztül órák hosszat üljenek nyeregben. Széles a választék; a néhány órás tereplovaglástól kezdve az egy-kétnapos csillagtúrán át, akár egészen Tokajig is elnyargalhatunk. A Tiszafüred-Örvényesből induló toke-rülő túra teljes ellátást, 3 nap alatt napi ötórás lovaglással kb. 120 kilométer megtételét ígéri, 88.500 forintért cserébe. Hasonló feltételekkel a szomszédos Hortobágyra is kilovagolhatunk, de akinek ez sem elég, az a lovarda 250 km-es, 6 napos lovastúráján is megmé-

rettetheti magát. Ennek legtávolabbi állomása Tokaj. A program változatos, mivel szerepel benne fürdőzés a hajdúszoboszlói termálfürdőben, és hortobágyi csikósbemutató megtekintése is.

És a sort tovább is lehetne folytatni

Hazánk földrajzi adottságai, valamint változatos állat- és növényvilága kedvező feltételeket biztosít ahhoz, hogy – kisgyermekkortól idős korig – szabadidőnket hasznosan és élményekben gazdagon töltsük el. Magyarországon mindenki megtalálhatja számításait, szeresse akár a vizet, a messzire nyúló, déliabos pusztát vagy éppen rajongjon a barlangos hegyekért. Ízelítőül még a nálunk is egyre népszerűbb geocachingről: ez egy olyan természetbarát hobbi, melynek lényege, hogy egy elrejtett ládikát térkép vagy GPS készülék segítségével kell megtalálni. 2001 óta az ország különböző pontjain – legyen az egy belváros vagy egy bozótos – 2.700 lelőhely van, melyek koordinátáiról a <http://www.geocaching.hu> oldalon tájékozódhatunk.

Hagara-Nagy Nóra

Hegyek között, völgyek között...

Kisvasutak körképe

Sokak szerint az erdő a legszebb arcát most, ősszel mutatja. De mi van, ha valaki nem szeret, vagy egészségügyi okokból nem tud több kilométeres túrákat tenni, viszont a természet szépségéről és a piknikelés élményéről sem akar lemondani? A válasz egyértelmű: felül valamelyik erdei kisvasútra.

Kevesen tudják, de Magyarország kisvasút nagyhatalom, hisz hazánk területén még ma is 20 szárnnyvonat közel 500 kilométeres pályaszakaszán van keskeny nyomtávú – jellemzően személy – forgalom. Ráadásul ez csak töredéke a 100 évvel ezelőtti kapacitásnak, az elmúlt évtizedekben ugyanis több tucat vonal szűnt meg a pénzhiány miatt. Számos jelenleg üzemelő kisvasút is pusztán néhány száz lelkes civil összefogásának köszönheti létét, bizonyítva Moldova igazát, hogy „akit a mozdony füstje megcsapott”, az életre szóló elkötelezettséggel lesz gazdagabb.

Indul a bakterház

Bár a kisvonatozás önmagában is kitűnő program, egy rövid sétával, piknikezéssel, hegyi kerékpározással érdemes összekötni. A családi kiruccanás szervezése a hazai sajátosságok miatt ugyanakkor a megszokottnál kicsit több előkészületet igényel, hisz nem lenne jó, ha a beelkesített gyerekek hisztizésétől kísérve a helyszínen jönnék rá, hogy a felke-

resett kisvonat pont aznap nem jár. Elvben október végéig hétfőgén nem nagyon nyúlhatunk mellé, viszont mivel néhány vonalon a pénzhiány miatt csak napi 3-4 vonat közlekedik, több órát veszíthetünk azzal, ha pár perccel lekéssük a reggeli szerelvényt. Ráadásul a „szegény embert még az ág is húzza” népi bölcsesség jegyében idén több hazai kisvasútvonalat elmosott az árvíz, így a helyreállítás végéig korlátozások vannak a forgalomban. Szerencsére a Kisvasutak Baráti Körének köszönhetően naprakész információk olvashatók e tekintetben a www.kisvasut.hu weboldalon, sőt ugyanitt valamennyi vasúttársaság aktuális menetrendjét is letölthetjük. Előfordulhat ugyanakkor, hogy speciális igények miatt további információra van szükség. Ekkor a weblapon feltüntetett telefonszám előzetes felhívásával célszerű rövidre zárni a kérdést, igen kellemetlen ugyanis, ha a helyszínen derül ki például, hogy a magunkkal vitt kutya csak szájkosárral szállítható vagy a tíz fős kerékpáros társaság csak különkocsi bérlésével utazhat együtt, mert egy szerelvényre mondjuk csak 4 bicikli fér.

Mennyi az annyi?

Mivel a kisvasutak nem részei a hazai közcélú vasúti forgalomnak, alapvetően pályázati pénzből és saját bevételeikből finanszírozzák működésüket. Ebből sajnos az következik, hogy egy kilométerre vetítve a jegyár nem tekinthető olcsónak, viszont mivel alapvetően rövid, 5–15 km-es szakaszokról van szó, általában egy retúrjegy is kijön egy mozizás árából. Egyébként gyakran elég, sőt ajánlott csak egy irányba jegyet váltani. A Szalajka-völgyben például sokan felvonatoznak a vízeséshez, majd visszasetálnak a patak mentén. A budai hegyekben viszont a vasútvonalat követő túraútvo-

Mi fán terem?

A hétköznapi emberekben jogosan merül fel a kérdés: mitől „kicsi” a kisvasút? Műszaki szempontból az alapvető ismertetőjegy a nyomtáv, ugyanis míg a normál vasút sín párja közötti távolság 1435 mm, a hazai keskeny nyomtávú vonalakon csak 760, ritkábban 600 milliméter. Ez egyrészt az alacsonyabb beruházási költség, másrészt a hegyvidéki vonalvezetés esetén komoly előnyt jelentő kisebb ívű kanyarvezetés szempontjából fontos. Ennek köszönhető, hogy a II. Világháború előtt a bánya- és az erdőtársaságok a kisvasutat a kitermelés fő szállítóeszközeként használták. A hetvenes éveket követően azonban a teherforgalom szinte teljesen leállt, viszont mivel a nyomvonal többnyire érintetlen természetben felel meg a kezénfekvő megoldásként merült fel a hálózat turisztikai célú hasznosítása. A lassú haladási sebesség (10–20 km/h) ugyanis korántsem hátrányos a tájban gyönyörködni kívánó turisták számára, a kissé fapados szerelvények pedig kalandos időutazással varázsolják az esetenként nyitott vagonokban töltött időt. Ráadásul a kisvasút az erdei állatok megfigyelésére is kitűnő eszköz. A rendszeresen közlekedő szerelvényeket ugyanis a vadak idővel megszokják, így szerencsés esetben szarvast, őzet, vaddisznót is láthatunk a vagonban ülve.

GYERMEKVASÚT

nalak valamelyikén inkább egy laza sétával érdemes indítani a napot, így a visszaszazotyógés a kiindulóponton kétszeres öröm lesz a fáradt társaságnak. Fontos ugyanakkor tudni, hogy a vonaljegyek csak egy útra szólnak, a „valahol leszállunk, bók-lászkodunk, továbbrobogunk” stratégia csak újabb jegy váltásával valósítható meg. Családok számára van azonban még egy megoldás, igaz csak néhány vonalon: a kedvezményesen megvásárolható, 2 felnőtt és 2-3 gyermek együtt utazására alkalmas családi jegy előnye ugyanis nem csak a relatív olcsóság és a kényelem, hanem az is, hogy egy napon belül az utazás korlátlan számban megszakítható. Azzal sem árt tisztában lenni, hogy a vonaljegy ára legtöbbször nem függ attól, mettől meddig utazunk. Ha tehát maga a kisvonatozás a fő attrakció, érdemes végállomástól végállomásig utazni, hogy a vonaton töltött időt (jellemzően 40-50 perc) maximalizáljuk. Az élmény tovább fokozható, amikor valamelyik nosztalgia-mozdony vontatta szerelvényre váltunk jegyet. Elvben több-kevesebb gyakorisággal valamennyi kisvasút menetrendjében szerepel ilyen, ha máskor nem, akkor az előre meghirdetett rendezvények keretében. Ha mindenképp gőzössel vagy múzeumi motorkocsival szeretnénk róni a kilométereket, feltétlenül érdemes előre

tájékozódni, és arra is számítsunk, hogy a nosztalgia vonat pótgjegyének pár száz forintos árával magasabb lesz a végösszeg. S ha pénz nem számít, születésnapra, esküvőre néhány tízezer forintért akár saját irányvonatot is bérelhetünk.

Még mindig pénzügyek

Figyeljünk arra, hogy a kedvezményes jegyváltás érdekében a gyermekek diákigazolványát ne felejtjük otthon. Különösen igaz ez a már nagyobb, mondjuk egyetemista fiatalokra, hisz esetükben a kalauz jóindulatára sem bízhatunk. Potyázással pedig nem érdemes próbálkozni, hisz az 1-2 vagonból álló szerelvényen nincs hová elbújni, a büntetés pedig fejenként 3-5 ezer forintba rúg. Jellemzően jegy nélkül utazhatnak viszont a 4 év alatti gyerekek, igaz, ha „teltház” van, önálló ülőhelyet nem foglalhatnak el. Azon se lepődjünk meg, hogy a legtöbb kisvasút társaságnál a kerékpár és a kutya is csak teljes árú menetjegy megváltásával utazhat, télen a szánkó vagy a síléc szállítása viszont többnyire belefér az ingyenesen szállítható személyi poggyász kategóriába.

Orovicz Viktor

	Szilvásvárad Egyszerű Zrt. (36) 355-197 www.egegerdo.hu	Mátrai Egyszerű Zrt. (37) 320-025 www.egegerdo.hu	Gemenc Egyszerű Zrt. (74) 491-488 www.gemenczrt.hu	Királyréti Egyszerű Zrt. (30) 869-6751 www.kisvasutkiralyret.hu	Lillafüredi Állami Egyszerű Zrt. (30) 488-7527 www.eszakerdo.hu	Pálháza Egyszerű Zrt. (47) 370-002 www.eszakerdo.hu	Gyermekvasút Máv Zrt. (1) 397-5394 www.gyermekvasut.hu
Végállomás I.	Szilvásvárad	Gyöngyös	Pörboly	Kismaros	Miskolc	Pálháza	Bp.-Hűvösvölgy
Végállomás II.	Fátyol vizesés	Mátrafüred	Báránfyok	Királyrét	Garadna	Kőkapu-Rostalló	Széchenyi-hegy
Menetidő végállomásig	17 perc	22 perc	87 perc	32 perc	55 perc	41 perc	46 perc
Távolság végállomásig	5 km	7 km	20 km	11 km	14 km	10 km	12 km
Megállók száma végállomásig	3 db	6 db	4 db	8 db	10 db	5 db	8 db
Közlekedik	04.01-10.31.	01.01.-12.31.	01.07.-12.11.	01.01.-12.31.	01.01.-12.31.	04.12.-10.25.	01.01.-12.31.
Napi maximális vonatpár szám	10	6	nincs adat	8	10	3	16
Felnőtt jegy (egy irány/retur)	700 Ft/1.400 Ft	440 Ft/780 Ft	900 Ft/1.530 Ft	600 Ft/1.000 Ft	600 Ft/1.200 Ft	450 Ft/900 Ft	700 Ft/1.400 Ft
Gyerekek jegy (egy irány/retur)	400 Ft/800 Ft	230 Ft/400 Ft	680 Ft/1.150 Ft	350 Ft/600 Ft	500 Ft/1.000 Ft	350 Ft/700 Ft	350 Ft/700 Ft
Kerékpár (egy irány)	350 Ft	250 Ft	teljes árú jegy ára	600 Ft	600 Ft	700 Ft	200 Ft
Kutya	350 Ft	250 Ft	ölben ingyenes	350 Ft	600 Ft	700 Ft	200 Ft
Szakaszjegy (felnőtt/gyerek)	nincs	nincs	van	350 Ft/280 Ft	nincs	nincs	500 Ft/300 Ft
Családi jegy (2 felnőtt+2 gyerek)	nincs	nincs	nincs	nincs	4.500 Ft	nincs	3.500 Ft
Család (2+2) össz költség egy irányban	2.200 Ft	1.340 Ft	3.160 Ft	1.900 Ft	2.200 Ft	1.600 Ft	2.100 Ft

Családi program, élmények jó levegőn, többletvitaminnal

„Szedd magad!” őszi eleji gyümölcskörkép

Szedd magad! – hallatszott a buzdítás, már évtizedekkel ezelőtt. Ami azonban egykor sokak szemében csak a gazdaságok szórványos munkaerő-megtakarítási próbálkozásainak tűnt, jóval szélesebb körű mozgalommá nőtte ki magát. S a gazdasági válság nemhogy rosszat, hanem éppen jót tett a fogyasztók érdeklődésének – ellentétben az idei tavaszi nyári időjárással. S noha korántsem minden gazda panaszodik az idei időjárásra, akad aki 70 százalékkal kevesebb gyümölcsöt tud kínálni.

A törzsvendégekre az jellemző, hogy a szezonban sűrűn telefonálnak, mi van szedhető.

A Zöldség-Gyümölcs Terméktanács ügyvezető igazgatójának helyettese, Fodor Zoltán arról tájékoztat, hogy terméktanácsuk módszeresen nem foglalkozik a szedd magad mozgalommal, de természetesen helyesli ennek terjedését. Úgy látják, ez jó módja annak, hogy a termelőktől közvetlenül jusson el a friss

termék a fogyasztókhoz. Kockázatot – no nem a fogyasztók, hanem a gyümölcsök tulajdonosai számára – csupán az jelent benne, hogy korábban voltak rongálódások az ültetvényeken, az utóbbi időben viszont már ez is kevésbé érződik.

Ki a gondosabb szüretelő?

Szabó József, a terméktanács elnöke – aki már 1979-ben, még egy állami gazdaságban kezdte így értékesíteni a gyümölcsöt – alaposabban is rávilágít a szakmai álláspontra. Nyolcvanhektáros magángazdasága Székesfehérvárott számocát, cseresznyét, meggyet és egészen

GYÜMÖLCS (a szeptemberben is szedhető sárgával kiemelve)	Szilva	Kajszi, paradicsom, őszibarack	Meggy, őszibarack, szilva	Szilva	Szilva, őszibarack	Őszibarack, szilva, alma
MEGYE	Nógrád	Fejér	Fejér	Fejér	Heves	Heves
NÉV	Rimóci Szövetkezet	Barackvirág Farm	Garden Kft.	Lukács Birtok	Molnár Tamás	Székelly Családi Gazdaság
TELEPÜLÉS	Rimóc	Székesfehérvár-Csalapuszta	Pátka	Pátka	Gyöngyöspata	Gyöngyös
HELY	Rimóc major (István kir. út 71.)	Csalapuszta, Székesfehérvár-Lovasberény felé 811. sz. útról	Pátka, a falu végén, a domboldalban	Pátka, Újtanya, a falu végétől kb. 2 km-re, a dombon	Gyöngyöspatától 2 km-re, a Szurdokpüspöki felé vezető úton	Gyöngyös mellett, a 3-as főúton, a 78-as km-kőnél
TELEFON	70/5544-202, 32/388-395	30/3364-791	30/416-8923	30/4785-184	30/368-7293	30/232-4890; 20/351-6391
NYITVA TARTÁS	előzetes egyeztetés alapján	07-17 óráig, hétfőig is	kb. szept. 12-ig, hétköznap 08-16, szo. 14-ig	kb. szept. 18-ig, hétköznap 08-16, szo. 14-ig	telefonos egyeztetés szükséges	07-19 óráig, ünnepnapokon is
GPS KOORDINÁTÁK	–	E0V: 21 0921; 606144	–	–	–	–
TÁVOLSÁG BUDAPESTTŐL (becsült táv/ menetidő Google útvonaltervező szerint)	114 km/1 óra 41 perc	65 km/47 perc	72 km/57 perc	72 km/57 perc	81 km/1 óra 11 perc	80 km/1 óra 2 perc
ÜZEMANYAG KÖLTSÉG (Oda-vissza, 7 l/100 km, 340 ft/l, útdíj nélkül Bp központjából)	5.426 Ft	3.094 Ft	3.427 Ft	3.427 Ft	3.856 Ft	3.808 Ft

Megjegyzés: Az adatok tájékoztató jellegűek. A kert előzetes felhívása nélkül ne induljon útnak!

Akciókeresési akadályok

Nincs könnyű dolga annak, aki országos keresztmetszetet szeretne adni az idei ősz szedd magad gyümölcsakcióiról. Még interneten bukkan fel a legtöbb információ – szokás szerint az aktuális a rég idejémtúlttal, illetve konkrét tippet nem eredményezővel keverten. Rajkán például éppen 3 éve hirdettek akciót – aki viszont a telefont ma felveszi 6-8 évvel ezelőtre emlékszik; mindenestre már a gyümölcsös sincs meg. Telefonálni így mindenütt célszerű – de e cikk tapasztalatai alapján szinte kizárólag az idei vagy tavalyi vevői szüretet hirdetőknak.

Legegyszerűbb talán, ha az internetes keresőbe a megfelelő kulcsszavakat begépelve igyekszünk kutakodni – annál is inkább, mert az önálló szedd magad honlap jó szándékú életre hívása gyorsan hamvába holt.

szeptember közepéig-végéig kajszi barackot és paradicsomot is kínál szedésre a hozzá látogatóknak. Harminc év tapasztalatai alapján mondja, hogy sokan családi programként, jó levegőn végzett testmozgásként, kis kirándulásként élnek át a saját kezű betakarítást. A szakember feje nem is igen fáj már korábban sem a növényzetben okozott véletlen vagy nemtörődöm rongálódások, károk miatt, hiszen, mint mondja, a betakarításkor rendelkezésre álló munkások sem okoznak kevesebb kárt, mint a maguknak szedők.

Lelkes törzsközösség Fehérvárott

Az utóbbiak közül sokan már törzsvendégként, ennek megfelelően gyakorlottabban, pontosabban, sőt a nemtörődömökre maguk is részolva végzik a szüretet. E csoportra az jellemző, hogy nem egy-egy gyümölcsöt keresnek minél olcsóbb áron, hanem – elégedetten a minőséggel és a piacon vásárolt-hoz képest verhetetlen frissességgel – a gazdaság honlapját böngészik, vagy szezonban sűrűn telefonálnak, mikor mi van szedhető. S ha régebben még szükségesnek is látszott beállítani a sorok közé egy-egy embert, aki a gyümölcszedőket az óvatosságra figyelmezteti, mára ez fölösleges.

A válság idején mintegy 15 százalékkal szaporodott az érdeklődés a szedd magad iránt – jegyzi meg Szabó József, hozzátéve: sokan látják, hogy mondjuk az éretlenül szedett, tíz nap múlva a vevőhöz kerülő nektarinhoz képest mekkora itt az időelőny. Nem véletlen, hogy

az Egyesült Államokban a tíz évvel ezelőttihez képest éppen megduplázódott az effajta forgalom – amely persze egyelőre Magyarországon is csupán elenyészően csekély része az összes zöldség-gyümölcspiaci eladásnak.

Bioszilva betakarítása Szokolyán

Lelkesen és eredményesen szervezték Csernák Istvánék tavalyi életük első bioszilva szedd magad akcióit. Sok rongálódást a borszönyi, szokolyai gyümölcsösben nem is kellett számba venniük, annál inkább a kedvező visszajelzéseket, amikhez felesége örömet küldött e-mailben szilvarecepteket is. Igaz, idén tavaszi fagy ritkította a gyümölcsfák virágait, így a 2009-es hat tonnánál lényegesen kevesebb termés várható szeptember közepén. Beszélgetésünk során a családfő azt is elárulja, hogy hosszabb távon fontolóra kell venni, hogy ne a magasabb feldolgozottsági fokú termék-eladást (pl. lekvár, sütemény) részesítsék-e előnyben, hiszen csupán a Biokontroll Hungáriának évi 60 ezer forintot kell fizetni a „bioságot” bizonyító ellenőrzésekért.

Újlaki-Vácz László

Szilva, sárgabarack, őszibarack	Őszibarack, szilva, alma	Őszibarack, szilva, alma, dió	Alma	Alma	Bioszilva	Alma	Alma
Heves	Pest	Pest	Pest	Pest	Pest	Hajdú-Bihar	Somogy
Egri KMV Szakközépiskola Tangazdaság	Pilis-Kert Kft.	Pilis-Kert Kft.	Mártonék	Elek László	„Szedd magad” Szokolya	„Szedd magad” Derecske	„Szedd magad” Kiskorpád
Eger	Pomáz	Pomáz	Törökbálint	Törökbálint	Szokolya	Derecske	Kiskorpád
Eger, Donát-dűlő	Pomáz, Dolina-pusztá	Pomáz, Dobogókői úton a csobánkai elágazás után	Cora áruháztól 2 percre – Mártonék (táblák jelzik a kijutást)	A Cora áruháznál a felhajtón nem kell felmenni, hanem egyenesen tovább, kitáblázva, 3 perccel	Szokolya, a Kacár tanya mellett (kitáblázva)	Debrecentől 16 km délre, Sáránd és Derecske között a 47. főút mellett	Kiskorpád, Vörösmarty u 1/a (a találkozóhelyről kísérik ki a vendégeket a gyümölcsösbe)
36/313-434	26/325-065	26/325-065	30/224-2484; 30/547-9739	20/944-3537	30/651-6011	30/6852-353	82/577-066; 30/268-8282
Csak hétköznap	h.-szo. 07-16-ig, vas. 07-12-ig	h.-szo. 07-16-ig, vas. 07-12-ig	szept. vége-okt. eleje, 07-20-ig	minden nap 07-19-ig	szept. közepén, minden nap 10-18-ig	szept. közepétől minden nap 07-16-ig	szept. 10-től h.-p. 08-16-ig (ha az időjárás engedi)
–	–	–	GPS: 47 27 36 N, 18 52 11 E	–	–	–	–
139 km/1 óra 37 perc	21 km/30 perc	21 km/30 perc	17 km/20 perc	17 km/20 perc	61 km/1 óra 4 perc	257 km/2 óra 47 perc	204 km/2 óra 9 perc
6.616 Ft	1.000 Ft	1.000 Ft	809 Ft	809 Ft	2.904 Ft	12.233 Ft	9.710 Ft

Biztosítói „feledékenység”

Békéltetés Hevesben

A Heves megyei Békéltető Testülethez fordult egy gyöngyösi lakos a K&H Biztosító Zrt.-vel (1068 Budapest, Benczúr u. 47.) szemben. A testület idén márciusi ajánlásában megállapította, hogy a fogyasztó panasa alapos. A vállalkozás helyállási kötelezettsége a tavaly októberben bekövetkezett biztosítási esemény alapján fennáll. Ám lássuk, miként válhat „feledékennyé” egy biztosító!

A békéltető testületi döntés indoklása szerint a fogyasztó 2010 februárjában kérelmet intézett a testülethez a biztosító cég hibás teljesítésének megállapítása iránt. Kérelmében előadta, hogy az elhunyt édesanyja által kötött biztosítást nem fizeti ki a biztosító, arra hivatkozva, hogy a hölgy alkoholos májzsugorban hunyt el, ezért mentesül a helyállási kötelezettsége alól. Azonban a panaszos közölte, hogy téves halottvizsgálati bizonyítványt állított ki a Bugát Pál Kórház Patológiai Osztálya, mivel az elhunyt huzamosabb ideje, fiatal kora óta

szenvedett májproblémákkal, ami miatt a halála előtti években egyáltalán nem fogyasztott alkoholt. A boncolási jegyzőkönyvet egy rezidens állította ki, de a tévedést a kórház nem hajlandó orvosolni. A fogyasztó háziorvosi véleményét is beszerzett, ám a biztosító véleménye változatlan maradt. A panaszos hivatkozott arra is, hogy a biztosító nem a biztosítási kötvény szó szerinti szövegét idézi, hanem azt elferdíti, hiszen nem a biztosított halála, hanem a biztosított baleseti halála esetén zárta ki a szerződés a helyállási kötelezettségét.

A meghallgatás eredménye

A testület 2010. március 26-án meghallgatást tartott. Ezen a fogyasztó megjelent, a cég azonban távol maradt. A jogtanácsos írásban terjesztette elő védekezésüket. Ebben arra hivatkoznak, hogy a kockázatviselésük nem terjed ki arra az esetre, ha a biztosított halála közvetlenül összefüggésben áll alkohol fogyasztásával.

A testület a biztosítási szabályzat – melyre a cég védekezését alapozta – ismeretében megállapította, hogy a biztosító hiányosan idézi a kötvény szövegét. Ugyanis a kockázatviselés alól a hivatko-

A testület a biztosítási szabályzat – melyre a cég védekezését alapozta – ismeretében megállapította, hogy a biztosító hiányosan idézi a kötvény szövegét.

zott szöveg szerint akkor mentesülnének, ha a biztosított baleseti halála állt volna összefüggésben a kockázatviseléssel. Ez a szavak általánosan elfogadott értelme szerint azt jelen-

ti, hogyha a biztosított alkoholos befolyásoltság hatása alatt bármilyen balesetet szenved, akkor a biztosító mentesül a kockázatviselés alól. A biztosított azonban nem szenvedett balesetet, így a halotti bizonyítványban szerepeltetett halálozási ok akkor sem mentesíti a biztosítót a kockázatviselés alól, ha az alkoholos májzsugor.

A testület így szükségtelennek tartja az elhalálozás okának vizsgálatát, mivel a biztosítási helytállás szempontjából az felesleges – azon túl, hogy az elhunyt nem balesetben, hanem hosszan tartó betegség végén, kórházban hunyt el. A testület megjegyzi: a biztosítónak az a magatartása, hogy a kötvényhely idézett szövegéből kihagyja a „baleseti” szót, nem tekinthető egyszéri jóhiszemű tévedésnek. A testület összegszerűségében nem hozott döntést: mivel a fogyasztó panasa a helyállási kötelezettség megállapítására irányult, az összegszerűségről a felek között jogvita nem alakult ki.

– újlaki –

Hevesi statisztika

Tavaly a megyei békéltetési ügyek száma – a már évek óta megszokott – 5-6 százalékkal nőtt. A beadványok közül 56 volt termékszavatossági, 55 szolgáltatási. Ez utóbbin belül pénzügyi-biztosítási szolgáltatási panasz 11, közüzemi szolgáltatási 9, építőipari és utazási 6-6 érkezett a testülethez.

Több lett az alaptalan panasz is, főleg a kirándulós termékvásárlásra és az egyéb termékbemutató árakra. Mint dr. Gordos Csaba ügyvéd, a megyei testület elnöke fogalmazott: „A csodaeszközöket termékbemutatón áruló cégek általában jól körülbástyázzák magukat jogi védelemmel: a terméket bármennyiszer képesek kicserélni, de az elálláshoz nem járulnak hozzá. A fogyasztók számára időnként kommunikálni kell, hogy terjedelmesebb bizonyítást igénylő ügyekben bírósági eljárásnak van helye.”

Az eljárások megszűnésének leggyakoribb oka, hogy a békéltetés hatására, de az eljáráson kívül egyezség születik.

Heves megyei Békéltető Testület

Cím: 3300 Eger, Faiskola út 15.

Levelezési cím:

3301 Eger, Pf. 440.

Telefonszám: (36) 429-612

Fax szám: (36) 323-615

E-mail cím: hkik@hkik.hu

Környezettudatos „húsrandevú”

Az I. Fenntartható Élelmiszerlánc Világtalálkozó mérége

Augusztus 17. és 22. között zajlott le az év legnagyobb hazai élelmiszeripari rendezvénye, az I. Fenntartható Élelmiszerlánc Világtalálkozó. A hatnapos rendezvény keretében tartották meg a Hajráhazai! Piacot és a Hajráhazai! Fórumot, valamint a X. Húshigiéniái és Húsvizsgálati Világkongresszust, amelyen egyebek mellett a géntechnológia következményeiről is szó esett. Öt vidéki helyszínen és Sepsiszentgyörgyön hús-bajnokságokat is rendeztek.

A fenntartható élelmiszerlánc alap gondolata, hogy a talajművelés, növénytermesztés, állattenyésztés, húsfeldolgozás, ételkészítés, hulladékkezelés láncolata akkor biztonságos a jövő számára is, ha minden elemét környezettudatosan, a többi elemmel összehangolva működtetik. Magyarország a gondolat egyik úttörője: itt hozták meg az első olyan európai élelmiszerlánc-törvényt, amely már a fenntarthatóság szempontjait is tartalmazza. A hazai jogi szabályozás mintá-

ját azóta Európa-szerte több mint 30 ország vette át. A vasárnap zárult eseménysorozat központja a Budai Várban volt, ahol a X. Húshigiéniái és Húsvizsgálati Világkongresszust is tartották, amely a döntéshozók, az illetékes hatóságok, az élelmiszeripar vállalkozóinak és a fogyasztóknak a közös fóruma. A konferenciasorozatra 32 országból 64 szervezet képviseletében 109 előadó érkezett. Az egyetemek, kutatóműhelyek és hatóságok számára 64 országra kiterjedő vi-

deó-konferencia hálózatot szerveztek. A konferenciákat akkreditálták állatorvosi továbbképzésként, így a szakemberek továbbképzési pontokat gyűjthettek.

Charta az élelmiszerláncért

A konferenciasorozat végén a résztvevők arról döntöttek, hogy egy bizottságot alakítanak, amely előkészíti a Budapesti Charta nevű dokumentumot, amely a fenntartható élelmiszerlánc megőrzésének fontosságát hangsúlyozza. A Budapesti Chartát várhatóan jövőre fogadják el. „A kongresszus úgy döntött, hogy egy állandó, budapesti székhelyű, hétfős nemzetközi munkabizottságot hoz létre (Brazília, Svájc, Anglia, India, Magyarország, valamint a WHO /Egészségügyi Világszervezet/ és az FSA /Food Standard Agency/ részvételével), amely – a nyitva hagyott magyar javaslat alapján – elkezdheti a munkát, és a 2011-es világtalálkozó elé terjeszti a Charta első verzióját” – mondta el dr. Búza László, az eseményt szervező Foodlawment Egyesület elnöke.

A fogyasztók számára a budai Hilton szálló Dominikánus udvarában tartották a Hajráhazai! Fórumot, ahol hírességek és mesterszakácsok adtak tanácsokat hat napon át a látogatóknak a megfelelő étel kiválasztásáról és elkészítéséről. A Magyar Kultúra Házában pedig a Hajráhazai! Piacon meg lehetett költeni és kedvezményesen meg is lehetett vásárolni a magyar húskészítmények legjobbait. Az idei világtalálkozó középpontjában a húsipari termékek álltak. Jövőre a tejtermékek, míg két év múlva a zöldség- és a gyümölcsstermesztés kerül fókuszba.

A meghirdetett 26 kategóriából 20 kategóriában rendeztek versenyt a Fenntartható Élelmiszerlánc Termék Díj (FÉLT) elnyeréséért.		
A legjobbak – 2010. FÉLT díjasai		
Termékcsoport	A versenyző neve	A termék
Baromfihús	Master Good Kft. (Kisvárdra)	Tanyasi csirke termékcsalád
Baromfi húskészítmény	Balatoni József (Kistélek)	Csípős libakolbász
Birkahús	Tribel FF Kft. (Sepsiszentgyörgy)	Töltött birkahús
Disznósajt	Adony Hús Kft. (Adony)	Disznósajt
Disznósajt (különdíjas)	Kométa 99' Zrt.	Disznósajt
Felvágott, főtt kolbász	Babati és Társa Kft. (Körmend)	Körmendi páros kolbász
Halhúskészítmény	Puru Kft. (Tab)	Puru Fisch termékcsalád
Friss halászati termék	Hortobágyi Halgazdaság Zrt.	Vegyes halászlé
Kenőmájás	Szigetvár Hús Kft. (Szigetvár)	Kenőmájás
Kenőmájás (különdíjas)	Pápai Hús 1913. Kft. (Pápa)	Füstölt májas
Kolbász	Balatoni József (Kistélek)	Mangalica csípőskolbász
Marhahús és marhahús készítmény	Hortobágyi Nonprofit Kft.	Marhahús és szürkemarha szalámi
Sertészsír	Lipid+B Kft. (Pellérd)	Sertészsír
Sonka	Pápai Hús 1913. Kft. (Pápa)	Körös-hegyi sonka
Szalámi	Pick Szeged Zrt. (Szeged)	Mangalica csemegeszalámi
Szalonna	Agrár-Coop Kft. (Mezőkövesd)	Füstölt csemegeszalonna
Tepertő, sültszalonna	Lipid+B Kft. (Pellérd)	Tepertő
Vadhús	Mórahalmi Földtulajdonosok Árpád Vezér Vadásztársasága	Őzpörkölt
Vadhúskészítmény	Szilvashús Kft. (Újszilvás)	Vadász szalámi
Vörösarú	Sajó Hús Kft. (Felsőzsolca)	Juhbeles virsli

-sef-

Veszélyes rúzsok

A német Öko-test fogyasztóvédelmi szaklap szerint veszélyes összetevőket is tartalmazhatnak a rúzsok. A magazin 21 márka termékét vizsgálta, összesen 306-ot. A tesztelt rúzsok közül 121 közepes, 44 elégséges értékelést kapott. A vizsgálat szerint az ár nem függ a minőségtől, volt olyan termék, amely mindössze 700 Ft-ba került és jó minősítést kapott, míg 8.400 Ft-os párja mindössze elégségest. Bizonyos rúzsokban a labor anilint mutatott ki, amely egyes esetekben rákkeltő lehet. Emellett paraffint, kőolajszármazékokat és szilikont is tartalmazott a termékek nagy része. A győztesek a Dr. Hauschka, Lavera, Logona, vagyis a biokozmetikumok lettek, de emellett a Schlecker basic rúzsja is nagyon jó minősítést kapott. Számos jól ismert márka (Artdeco, Astor, Lancôme, Rimmel, Maybelline) rúzsai kaptak gyenge vagy nem kielégítő minősítést. A rúzsok színét adó pigmentekből is kerülhetnek káros anyagok a szánkra. A szakemberek szerint különösen kártékony a CI

17200 nevű festék, melyet többek között egyes Chanel és Dior termékekben mutattak ki.

A rúzsokban, hogy jól tapadjanak, viaszt vagy zsírt használnak a gyártók, többek között paraffinokat vagy szilikonokat. A paraffin a májban és a nyirokcsomókban halmozódhat fel. A biotermékekben ilyen nem találtak, sőt a Börlind és a Schlecker rúzsai közt sem. A Chanel, a Dior és a Max Factor megtagadta a tájékoztatást összetevőiről, annak ellenére, hogy rendelet kötelezi őket erre.

*Forrás: Öko-test magazin/
tudasvasarlo.hu*

Nyarálási célpontok

Az onlinekutatas.hu vizsgálata szerint a rendszeresen nyaralók többsége 50 évnél fiatalabb, magasabb iskolai végzettsége van és háromnegyedük társas kapcsolatban él. Az utazók kétharmadának nincs gyermeke és 94 százalékuk a kontinensen marad, főként Görög- és Horvátországot kedvelve. Belföldön a Balaton vonzó célpont, 42 százalék választotta úti céljának. Ezt követi a Dél-Alföld és az észak-magyarországi régió. Az utazók 126 ezer forintot terveztek költe-

ni; a belföldi utazásra 81 ezer, míg a külföldre 204 ezer forint jut. A tenger 70 százalékukat vonzza. A városlátogatások inkább az idősebbek körében népszerűek. A válság miatt az utazók ötöde tervezett belföldi vakációt, nem változott azonban az időtartam (7-12 nap). Az utazást a pihenés előtt 1-1,5 hónappal kezdik megtervezni. A legtöbben szállodába (37%) mennek, sokan pedig az apartmanokat (34%) részesítik előnyben. És hogy mivel jutnak el a célországba? Több mint felerészben autóval indulnak útnak, 34 százalékuk pedig repülőre ül. Az utazók 84 százaléka az interneten keresi az információkat, 42 százalékuk kér tanácsot ismerőseitől, és mindössze 34 százalék böngész a katalógusokat. A világhálón a látványlók, a szállás, az árfolyamok és a repülőjegyek keresése a legelterjedtebb, mindez keresőprogramokkal. A hazai háztartások 52 százaléka nem megy sehová, ami 5 százalékkal magasabb a tavalyi évnél. A nem utazók nagy része (79%) anyagi okokra hivatkozik. Ezt követi az egészségügyi állapot, a kor és a család. Az ENSZ szakosított szervezete, az Idegenforgalmi Világszervezet szerint idén 3-4 százalékkal nő az utazók aránya, ők nagyrészt Ázsiából érkeznek. Az idei szezon valószínűleg a futball világbajnokság mentette meg, egymillió turista utazott Dél-Afrikába.

Forrás: vista.hu/travelline.hu

Ál-ökoszatyrok

Számos hipermarketben már biológiailag lebomló műanyag szatyrot kapunk a vásárláskor. A környezetbarátnak kikialtott termékek pár hónap alatt lebomlanak. Az európai műanyag hulladék-hasznosító ágazatot képviselő szervezet, a European Plastics Recyclers azonban arra figyelmeztet, hogy ezek a zacskók több kárt okozhatnak a környezetnek, mint hasznot. Az oxo-biodegradációs úton lebomló műanyag oxigén és napfény hatására semmi sül meg az elenyésző mennyiségben hozzáadott fémek, például kobalt, vas vagy mangán révén. A lebomlás mikéntje attól is függ, hogy hová kerül a szatyor. Ha a zacskó bejut a föld alá, akkor nem tud lebomlani, sőt a hőmérséklet és a páratartalom is befolyásolja a lebomlás sebességét. Párás időben a lebomlási folyamat megáll. Egy svéd tanulmány szerint a mangánt tartalmazó polietilén lebomlása abbamarad, ha komposztba kerül, valószínűleg a mikroorganizmusok által termelt gázok hatására. Az adalékként használt fémekről a legtöbb gyártó azt állítja, csekély mennyiségekben adagolják csak a műanyaghoz, egy amerikai tanulmány szerint viszont az egyik zacskótípus nagy mennyiségű ólmot és kobaltot tartalmazott, ami megkérdőjelezi az anyag környezetbarát voltát.

Forrás: nekerjszatyrot.hu

Patikaroham

Szeptember 15-től vénykötelesek lesznek egyes külsőleg használandó fájdalomcsillapító készítmények. A ketoprofent (Fastum gél, Ketospray, Algoflex gél, Keplat tapasz) főleg izületi, reumás és csontfájdalmakra, valamint sportsérülések esetén használják. Az Európai Gyógyszerügynökség döntésének háttérében az áll, hogy a ketoprofen sok betegnél váltott ki napallergiát, ezért elrendelték a gyógyszerek vénykötelessé tételét. A gyógyszerek főleg a Fastum gél kapcsán számítanak nagyobb felvásárlásra, mert azt eddig is nagyon sokan vásárolták. Három éve az Algopyrin és a Quarelin lett vényköteles, akkor a teljes készletet elkapkodták a vásárlók.

Forrás: szimpatika.hu

Összeállította: Zimre Zsuzsa

Kedves Olvasóink!

Rendeljük meg korábbi számainkat kedvezményesen!

Azon előfizetőinknek, akiknek már megkaptuk átutalását, lappéldányonként 230 Ft-ért küldünk a megrendelt példányokból, és a postaköltséget a kiadó Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület állja. Három vagy több Kosár együttesen darabonként 210 Ft. Más megrendelőinknek, gyűjtőinknek – a postaköltséget szintén átvállalva – lappéldányonként 260 Ft-ba kerülnek a korábbi Kosarak. Három vagy több Kosár együttesen darabonként 230 Ft.

Ízelítő korábbi számainkból:

2009. december

- Síkképernyős televíziók tesztje
- Hideghuzany nélkül: üdülés télen
- Gyermekmegőrzők és játszóházak házi tesztje

2010. február

- Konyhai robotgépek tesztje
- Vaj- és margarinteszt
- Átláthatatlan közműszámlák
- Fogyókúrák erényei és veszélyei

2010. március

- Gyümölcsös ízesítésű és gyümölcssteák nagy tesztje
- Televíziós programcsomag körkép

2010. április

- Kerti fűnyíró gépek tesztje
- Párizs és felvágottak vizsgálja
- Kávéautomata körkép
- Hív a természet! Arborétum körkép

2010. május

- Háziózi rendszerek tesztje
- „Sima” és dústított kekszek próbája
- Tour-túra: utazásszervező és utazásközvetítő irodák tesztje
- Vasúti és légiutas jogaink
- Adrenalin a köbön: kalandparkok

2010. június

- Nagy jégkrémteszt
- 23 napozószer próbája
- Kínai büfék ételeinek tesztje
- Élelmiszerek árkörképe – hol váltják be utalványainkat?
- Fördőruha-panoráma

2010. augusztus

- Babakocsi körkép
- 19 magyoros és kakaós krém nagy tesztje
- A szőrtelenítő készítményekről
- Fővárosi mozikörkép

Fizessen elő honlapunkra vagy magazinunkra most!

Kosarunkban bizonyára Ön is talál érdeklődésének megfelelő teszteket és írásokat.

Minden egész éves előfizetőnknek évente egy lapszám ajándék, ráadásul magazinunk segítségével az előfizetői díj sokszorosát spórolhatja meg!

Szeretnék előfizetni a

A) nyomtatott Kosár magazinra
 példányban
 egy évre: **2.610 Ft-ért**
 fél évre: **1.350 Ft-ért**

B) A Kosár magazin honlapjára
 egy évre: **2.610 Ft-ért**
 fél évre: **1.350 Ft-ért**

C) nyomtatott Kosár magazinra és annak honlapjára **együttesen**
 egy évre: **3.990 Ft-ért**
 fél évre: **2.190 Ft-ért**

Név:

Tel:

E-mail:

A csekket és az újságot az alábbi címre kérem kézbesíteni:

Alíráss

Kérem, tájékoztassanak az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület egyéb kiadványairól is!

Kérjük, a megrendelőlapot nyomtatott betűvel kitöltve küldje vissza a következő címre: **Kosár – a fogyasztók magazinja, 1012 Bp., Logodi utca 22-24.** A megrendelőlap beérkezése után csekket postázunk. A lapot az előfizetési összeg megérkezése után tudjuk biztosítani. Átfutási idő 3-6 hét. A befizetésről számlát küldünk. Rendelését online is leadhatja, regisztráció: www.kosarmagazin.hu

ELŐZETES A

KOSÁR

MAGAZIN KÖVETKEZŐ SZÁMÁBÓL

KOSÁR

TESZT ÉS TIPP

Szájápolási termékek

A szájápolási hónap kapcsán mutatjuk be az ezzel kapcsolatos szerek – köztük a fogkrémek – nemzetközi teszteredményeit német lapjárunk nyomán. A vizsgálat alapos, nagyszámú minta alapján mérték a feltüntetett mennyiségeket mind az összetartalom, mind az egyes összetevők tekintetében. Külön figyelmet kapott a csomagolóanyagok praktikussága, például az is, hogy mekkora a kárba vesző anyagok aránya.

Csomagolt készételek

A Kosár következő számában továbbra is azoknak kedvezünk, akik nem kifejezetten a fakanál zsonglórei, mégis főtt ételt szeretnének az asztalon látni. Csomagolt és gyorsfagyasztott készételeket teszünk próbára. Így annak sem kell feladnia a reményt, aki netán kiábrándult a konzervekből: meglátjuk, mit rejtenek a csomagolások, és mire számíthatunk, ha a hűtők legmélyéről varázsoljuk elő a vacsorát.

Vörös-, rozé- és fehérborok

A különböző felmérések szerint nő a borok kedveltsége. De milyen bort iszik a magyar? Fehéret? Rozét? Vöröset? Ízlés dolga, tán az alkalomé és a szezoné is. Fontos szempont továbbá az ár. Nagy kérdés az is, hogy az árért milyen minőséget kap a fogyasztó. Szakértőkből és borszeretőkből álló zsűrünk 30 féle bort (fehéret, vöröset és rozét egyaránt) tesz majd próbára – rangsorukat pedig októberi számunkban olvashatják.

NAGYÍTÓ

Tévé nincs, fizetni mégis kell?

Októberben utánajárunk egy soproni előfizető T-Home-os kálváriájának. A szolgáltató kedvezményes ajánlatában LCD tévét ígért részletre, öt napos kiszállítással. A tévé azonban két hét alatt sem érkezett meg, a társaság ellenben az előfizető számlájára terhelte a készülék teljes árát. Felmerül a kérdés: meddig mehetnek el a távközlési szolgáltatók, és mit tehet a fogyasztó hasonló helyzetekben?

www.kosarmagazin.hu